

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Komparace soudní, správní a daňové exekuce
Comparison of Judicial, Administrative and Tax Execution

Student: Bc. Veronika Skalická
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Bc. Adam Ptašník, Ph.D.

Ostrava 2012

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 27. dubna 2012

.....

Veronika Skalická

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování vedoucímu své diplomové práce Mgr. Bc. Adamu Ptašníkovi, Ph.D. za jeho čas, vstřícný přístup a cenné rady.

Poděkování patří také mé rodině a příteli za pomoc a podporu v průběhu celého studia.

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Právní charakteristika exekuce a exekučního řízení	8
2.1	Historický vývoj exekučního práva	8
2.2	Současná právní úprava výkonu rozhodnutí	9
2.3	Obecná charakteristika exekuce.....	12
2.4	Exekuční titul	13
2.5	Způsoby exekuce.....	14
2.5.1	Exekuce na peněžitá plnění	14
2.5.2	Exekuce na nepeněžitá plnění.....	18
2.5.3	Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.....	20
3	Soudní, daňová a správní exekuce	23
3.1	Soudní exekuce	23
3.1.1	Předpoklady výkonu rozhodnutí.....	23
3.1.2	Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí.....	27
3.1.3	Průběh vykonávacího řízení	28
3.1.4	Náklady exekuce.....	29
3.2	Exekuce prováděná soudním exekutorem.....	30
3.2.1	Předpoklady exekuce prováděné soudním exekutorem.....	31
3.2.2	Průběh exekučního řízení	34
3.2.3	Náklady exekuce a odměna exekutora	36
3.3	Daňová exekuce	37
3.3.1	Základní předpoklady daňové exekuce	38
3.3.2	Vymáhací řízení.....	40
3.3.3	Exekuční náklady.....	43
3.4	Správní exekuce	44
3.4.1	Předpoklady správní exekuce	44
3.4.2	Průběh exekučního řízení	46
3.4.3	Exekuční náklady.....	48
4	Komparace exekucí.....	50
4.1	Společné znaky.....	50
4.2	Odlišné znaky.....	50
4.2.1	Hledisko právní úpravy.....	51

4.2.2	Hledisko terminologie	52
4.2.3	Hledisko orgánů oprávněných k provádění exekucí.....	53
4.2.4	Hledisko exekučních titulů	53
4.2.5	Hledisko zahájení exekučního řízení	54
4.2.6	Hledisko způsobu provedení exekuce	56
4.2.7	Hledisko efektivity.....	57
4.2.8	Hledisko nákladů	58
5	Závěr	60
	Seznam použité literatury	62
	Seznam zkratek	64
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	

1 Úvod

Exekuce je v současné době velmi probíraným tématem, dennodenně o něm slýcháme v televizi a v rádiu, čteme o něm články na internetu, bohužel někteří z nás se s exekucí setkávají také v osobním životě. Aktuálnost tohoto pojmu značně posílila po zveřejnění celkového počtu exekucí za rok 2011 Exekutorskou komorou České republiky, který se tehdy vyšplhal až do astronomických výšin na konečné číslo 936 tisíc, přičemž musíme zohlednit, že exekuce vykonávaná soudními exekutory není jediný způsob nucené realizace práv a povinností na území našeho státu, a tudíž celkový součet nařízených exekucí může být ve skutečnosti ještě mnohem vyšší. Tyto alarmující hodnoty jsou důsledkem jednak krize, která postihuje Českou republikou již řadu let a má značný dopad na celý politický a ekonomický sektor a tím i na všechny občany, ale také důsledkem nezodpovědnosti některých jedinců, kteří nesplácí své dluhy včas.

Jelikož mezi lidmi nejsou známy různé možnosti provedení exekuce a v podstatě neexistuje literatura nebo právní předpis, který by je souhrnně zahrnoval, rozhodla se autorka vymežit je v teoretické části této práce a poskytnout tak čtenáři ucelený přehled informací z oblasti exekučního práva.

Cílem této diplomové práce je provést komparaci jednotlivých druhů exekucí, ve které budou vymezeny jak společné, tak i rozdílné rysy exekuce soudní, exekuce prováděné soudními exekutory, exekuce daňové a exekuce správní. Srovnání bude provedeno z několika hledisek, jako je např. hledisko zahájení exekučního řízení, způsobů provedení exekuce, exekučních orgánů, exekučních nákladů a další. Následně se autorka také zamyslí nad faktem, zda je právní úprava exekucí dostatečná či nikoliv.

Tato diplomová práce je rozdělena do tří tematicky zaměřených kapitol. První kapitola se věnuje objasnění důležitých pojmů z oblasti exekučního práva, které se budou celou prací prolínat. Vedle toho zde bude vymezen historický vývoj exekuce a způsoby provedení exekuce. Obsahem následující kapitoly bude popis jednotlivých druhů exekucí, u kterých se zaměříme především na předpoklady exekučního řízení, průběh exekuce a na exekuční náklady. V závěrečné části pak autorka provede srovnání jednotlivých druhů exekucí, a to z různých hledisek, ve kterých se bude snažit nalézt jejich odlišnosti, ale i společné rysy.

Informace budou čerpány ze stávajících právních předpisů a z odborných publikací, které se této problematice věnují.

K vypracování této diplomové práce budou použity metody analýzy a komparace. Metodu analýzy autorka využije při rozboru exekučního práva v první a druhé části, metoda komparace bude následně využita v závěrečné kapitole při srovnání jednotlivých druhů exekucí.

2 Právní charakteristika exekuce a exekučního řízení

Dříve než budou popsány a následně mezi sebou porovnány jednotlivé druhy exekučního řízení, považuje autorka za nutné objasnit čtenáři základní pojmy z oblasti exekučního práva tak, aby snadněji pochopil danou problematiku. Právě vysvětlení termínů exekuce a exekuční titul je stěžejní částí kapitoly, neboť tyto pojmy budou prolínány celou prací. Kromě toho je v úvodní části této kapitoly pojednáno o historickém vývoji exekuce, na který navazuje současná právní úprava. V závěru se pak autorka věnuje jednotlivým způsobům provedení exekuce, jakými jsou exekuce na peněžitá a nepeněžitá plnění a exekuce nezletilých dětí.

2.1 Historický vývoj exekučního práva

Počátky exekučního práva spadají již do období starověkého Říma, kde byla nalezena první zmínka o exekuci v Zákoně dvanácti desek. Tento zákon upravoval exekuci osobní neboli personální, při které byl dlužník v případě nesplnění závazku vydán věřiteli a stal se tak jeho otrokem. Věřitel jej pak mohl dále prodat nebo zabít. Tento poněkud krutý způsob exekuce byl po opětovných bouřích plebejů roku 326 př. n. l. změněn vydáním Poeteliova zákona, v rámci kterého již dlužníci neplatili za nesplněný závazek vlastním tělem, ale museli si jej odpracovat. Kromě této osobní exekuce znalo nejstarší procesní právo také exekuci majetkovou. Ta byla zprvu zavedena jako univerzální, což znamenalo, že věřitel nebo ten, který zaplatil nejvyšší procento dlužníkových pohledávek, získal celé jeho jmění. Tento způsob byl později nahrazen majetkovou exekucí singulární, v rámci které už byla exekuce vedena pouze na jednotlivé dlužníkovy věci, jež by pokryly dluh. Zlomový okamžik při provádění exekucí ve starověku nastal ve 2. stol. n. l., kdy bylo možné dlužníkův závazek vymáhat také za asistence státní moci. V průběhu celého středověku pak byly exekuce poměrně rozšířené a zároveň i dost prováděné.¹

Nová etapa ve vývoji procesního práva a tím i práva exekučního nastala až ke konci 18. století, kdy v roce 1781 vydal císař Josef II. obecný soudní řád, kterým se řízení rozdělilo na civilní a trestní. Tento právní předpis, který platil na našem území více než sto let, prošel v průběhu jeho působení řadou změn, z nichž nejvýznamnější byla zavedení upomínkového řízení v roce 1873. Podstata tohoto řízení spočívala ve vydání platebního rozkazu dlužníkovi

---

¹ SCHELLEOVÁ, Ilona. Exekuce. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 9-12. ISBN 978-80-87071-91-5.

i bez jeho slyšení. Ten měl pak 14 dní na to, aby zaplatil peněžitou pohledávku, respektive vydal určitou zastupitelnou movitost nebo podal proti rozkazu odpor. K řadě změn v exekučním řízení přispěly i předpisy vydané na počátku 19. století, které měly velký význam především pro sociálně slabší vrstvy. Z exekuce tehdy byla vyloučena řada movitých věcí a plat, který nepřevyšoval částku 600 zlatých ročně. Důležitým rokem byl taktéž rok 1895, ve kterém byla vydána celá řada předpisů upravujících jednotlivá stádia civilního řízení a organizaci a složení soudů. Mezi tyto významné předpisy patřily jurisdikční norma, nový civilní soudní řád a nový exekuční řád.²

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 se exekuční právo posunulo zase o krok dále. Tehdy byl převzat pro české země rakouský a pro Slovensko a Podkarpatskou Rus uherský právní řád, čímž došlo v oblasti procesního práva k právnímu dualismu. I přes veškeré snahy, které měly vést k unifikaci právních odvětví, přetrval tento dualismus prakticky až do roku 1950. Tehdy totiž vznikla nová právní úprava občanského soudního řízení, která byla zpečetěna v zákoně č. 142/1950 Sb. Tímto bylo celé občanské právo procesní a tím i exekuční proces shrnuto do jednoho kodexu – občanského soudního řádu, jehož působení platilo až do roku 1963, kdy byl nahrazen novým zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem (dále jen OSŘ). V té době byla exekuce považována za jev nežádoucí a dočasně pomíjivý, což se odrazilo i na její právní úpravě, která byla velmi podceňena. To se prokázalo po roce 1989, kdy docházelo následkem politických a ekonomických změn k velkému nárůstu zadlužených jedinců a společností. Soudy tehdy byly zavaleny žádostmi o provedení exekuce, čímž se stalo, že došlo k jejich přetížení. Z tohoto důvodu byl v roce 2001 přijat nový zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tzv. exekuční řád (dále jen EŘ), který dal za vznik exekutorským úřadům a přenesl tak část pravomocí soudu na soukromé soudní exekutory.³

2.2 Současná právní úprava výkonu rozhodnutí

Jelikož český právní řád rozlišuje v současné době několik druhů exekucí, není zde exekuční řízení upraveno jako celek, ale je roztržštěno do více právních předpisů. Mezi základní druhy exekucí patří exekuce soudní, která je prováděna soudy a soudními exekutory, exekuce daňová, exekuce správní a exekuce trestněprávní. I přesto, že jsou jednotlivé typy

---

² SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 13-14. ISBN 978-80-87071-91-5.

³ Tamtéž, s. 13-14.

exekucí upraveny zvláštními právními předpisy, mnohdy se stane, že se vzájemně prolínají nebo odkazují na další zákony a vyhlášky.

Soudní exekuce prováděná soudy

Základním právním předpisem, který upravuje exekuci soudní je OSŘ, kde je exekuci věnována celá šestá část pod názvem „výkon rozhodnutí“. Tato část je rozdělena do osmi hlav, přičemž hlava první se zabývá obecným výkladem nařízení a provedení exekuce, zatímco zbylé hlavy popisují konkrétní způsoby jejího provedení. OSŘ se jako jediný právní předpis používá podpůrně i pro řešení dalších druhů exekucí.

Při provádění tohoto druhu exekuce odkazuje OSŘ na zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen ZSP), který řeší poplatkovou povinnost, jež je se soudní exekucí spojena.

Soudní exekuce prováděná soudními exekutory

Právní úprava exekuce prováděné soudními exekutory je upravena především v EŘ. Vedle něj se v této oblasti využívá také vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradách hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené soudním exekutorem, vyhláška č. 331/2001 Sb., o centrální evidenci exekucí a vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekucí a další činnosti. V některých případech odkazuje EŘ také na příslušná ustanovení OSŘ.

Daňová exekuce

Právní úprava daňové exekuce je od 1. ledna 2011 nově obsažena v zákoně č. 280/2009 Sb., daňovém řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen DŘ), který nahradil její původní úpravu v podobě zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Jelikož úprava daňových nedoplatků není v DŘ komplexní, odkazuje tento zákon na OSŘ, který se využije subsidiárně. V praxi to znamená, že pokud DŘ nestanoví jinak, bude se postupovat při výkonu daňové exekuce podle ustanovení OSŘ, zejména se tohoto právního předpisu využije v oblasti vymáhání poddlužníků. Pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu, jsou výlučně upraveny pouze v DŘ.⁴

Kromě této základní právní úpravy se v oblasti daňové exekuce využívá i dalších právních předpisů, kterými jsou zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení,

---

⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 292. ISBN 978-80-87212-34-9.

zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech a další.

Správní exekuce

Základním právním předpisem, který upravuje exekuci správní je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen SŘ). Konkrétně u správní exekuce musíme při posuzování právní úpravy vždy rozlišovat exekuci na peněžitá a nepeněžitá plnění. Obecnému výkladu o exekučním řízení a jednotlivým způsobům provedení exekuce na nepeněžitá plnění jsou věnována ustanovení §§ 103 – 129 SŘ. Vedle toho exekuce na peněžitá plnění je ve SŘ upravena pouze v jednom paragrafu, který ji nijak nekonkretizuje, nýbrž pro její vykonání odkazuje na příslušná ustanovení DŘ, která se týkají správy daní. Vedle těchto právních předpisů se případně může použít i OSŘ a EŘ.

Trestněprávní exekuce

Tento druh exekuce je upraven trestním zákonem č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů a týká se výkonu uložených trestů. Jelikož se v této práci autorka zaměřuje na exekuci soudní, daňovou a správní, nebude se již více k exekuci trestněprávní vyjadřovat.

Mimo tuto základní právní úpravu exekučního řízení existuje v českém právu celá škála dalších předpisů, které se buď úplně, nebo jen částečně exekuce dotýkají. Jsou jimi např. zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy a další.⁵

Závěr výkladu o právní úpravě exekuce je věnován krátkému pojednání o terminologii. V současné době se v českém právním řádu setkáváme s dvěma pojmy, které označují nucenou realizaci práv a povinností, jsou jimi exekuce a výkon rozhodnutí. Termín výkon rozhodnutí je v českém právu poměrně nový, byl zde zaveden teprve v roce 1963 s nástupem nového občanského soudního řádu. Dle tehdejších představ byl tento termín považován za přijatelnější nežli původní výraz exekuce. I přesto, že je pojem výkon rozhodnutí zastoupen v OSŘ doposud, v obecné terminologii se více uplatňuje již zlidovělý výraz exekuce. Název exekuce se do českého práva oficiálně navrátil až v roce 2001, a to přijetím EŘ.⁶ Jelikož v této diplomové práci autorka pracuje s oběma výše

⁵ SCHELLEOVÁ, Ilona. Exekuce. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 21-23. ISBN 978-80-87071-91-5.

⁶ LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. Exekuce v zrcadle právních předpisů (I. Průběh exekučního řízení). 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 9. ISBN 978-80-87071-36-6.

uvedenými právními předpisy, bude zde užíván jak termín exekuce, tak i termín výkon rozhodnutí.

2.3 Obecná charakteristika exekuce

Exekuce je nucený výkon práva, který má zajistit oprávněnému uspokojení jeho pohledávky vůči povinnému, jenž nesplnil to, co mu ukládá pravomocné a vykonatelné rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy. Tzn., že pokud povinný dobrovolně nesplní ve stanovené lhůtě svou povinnost, je oprávněnému zákonem umožněno, aby se obrátil na příslušný exekuční orgán, u něhož navrhne nařízení a provedení exekuce.⁷

Předpoklady řízení

Exekuce může být provedena jen za předpokladu, že jsou splněny všechny zákonem stanovené procesní podmínky. V případě, že tyto podmínky nebudou splněny, nemůže být exekuce nařízena ani prováděna. Je tedy nutné, aby případné nedostatky byly vždy odstraněny. Mezi základní předpoklady, které jsou pro všechny druhy exekucí (tedy exekuci soudní, daňovou a správní) stejné, patří nedobrovolné splnění povinnosti a existence exekučního titulu. Vedle toho se předpokládá splnění i dalších podmínek, které jsou pro nařízení exekuce nutností. Těmito podmínkami jsou podání návrhu na exekuci, příslušnost a pravomoc exekučního orgánu, způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, průkaz plné moci či překážka věci zahájené nebo rozsouzené.⁸

Účastníci řízení

Účastníky exekučního řízení jsou oprávněný (neboli věřitel) a povinný (neboli dlužník). Oprávněným subjektem se rozumí občan, respektive fyzická nebo právnická osoba, obec nebo stát, kterému bylo rozhodnutím příslušného orgánu přiznán nárok. Povinným subjektem je taktéž občan, respektive fyzická nebo právnická osoba, obec či stát, který je podle výše uvedeného rozhodnutí povinen ve prospěch oprávněného něco plnit a ve vlastním zájmu tak neučiní. Pokud je výkonem rozhodnutí postižen majetek ve společném jmění manželů, je účastníkem exekučního řízení i manžel povinného. Dalšími účastníky mohou být také zástupci oprávněného a povinného.⁹

---

⁷ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitá plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 23. ISBN 978-80-7201-621-1.

⁸ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 9. ISBN 80-7179-489-9.

⁹ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitá plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 23. ISBN 978-80-7201-621-1.

U některých druhů exekucí se na jejím provádění podílejí i jiné osoby než je povinný a oprávněný. Tyto osoby nejsou účastníky řízení jako celku, ale jen jeho dílčí části, ve které se rozhoduje o právech jimi uplatnitelných. Příkladem takové osoby může být peněžní ústav nebo plátce mzdy.¹⁰

Exekuční orgán

Exekučním orgánem je subjekt, který má oprávnění k provádění exekucí. Dle jednotlivých druhů exekucí jsou exekučními orgány soud, soudní exekutor, obecní úřad, krajský úřad, finanční úřad nebo další správní úřady.

2.4 Exekuční titul

Základním předpokladem exekučního řízení je exekuční titul, jímž se rozumí listina vydaná k tomu oprávněným orgánem, která má předepsanou formu a prostřednictvím které se ukládá určité osobě povinnost něco ve stanovené době plnit. Aby byl exekuční titul vykonatelný, musí být opatřen potvrzením o vykonatelnosti, které k rozhodnutí připojí příslušný orgán, který rozhodnutí vydal.¹¹

Všechny exekuční tituly musí splňovat také zákonem stanovené náležitosti. Ty jsou jednak materiální povahy a jednak formální povahy. Materiální předpoklady vyjadřují obsahovou určitost titulu, podle které se exekuce vede. Každé rozhodnutí tak musí obsahovat přesnou individualizaci účastníků, vymezení plnění a stanovení lhůty k plnění. Splněním těchto náležitostí se titul stává vykonatelným. Pokud ovšem rozhodnutí některou z výše uvedených náležitostí postrádá, není rozhodnutí vykonatelné a nemůže tak být ani podkladem pro výkon rozhodnutí. Na druhé straně podmínky vykonatelnosti po stránce formální jsou určeny právními předpisy, podle kterých je rozhodnutí vydáno. Především se vyžaduje, aby rozhodnutí, které odráží postih povinného, bylo v právní moci a vykonatelné. Jako příklad formální náležitosti rozhodnutí lze uvést jeho řádné doručení všem účastníkům.¹²

Vymezení, která rozhodnutí tvoří exekuční titul, je obsaženo v občanském soudním řádu a taktéž v dalších zákonech. Na základě těchto ustanovení rozeznáváme exekuční tituly na tuzemské a cizozemské. Mezi tuzemské exekuční tituly patří vykonatelná rozhodnutí soudu, vykonatelný rozhodčí nález, notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, exekutorský

---

¹⁰ LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (I. Průběh exekučního řízení)*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 33. ISBN 978-80-87071-36-6.

¹¹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 17. ISBN 80-7179-489-9.

¹² Tamtéž, s. 17-18.

zápis, výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí orgánu státní správy a územní samosprávy a další vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry, které připouští zákon. Cizozemskými exekučními tituly jsou pak rozhodnutí orgánů cizího státu ve věcech osobních, rodinných a majetkových práv, soudní smíry, cizí notářské listiny a rozhodčí nálezy.¹³

2.5 Způsoby exekuce

Jednotlivé způsoby exekuce rozlišujeme podle druhu plnění, kterého má být v rámci vykonatelného rozhodnutí dosaženo. Podle toho, zda se jedná o splnění majetkové povinnosti nebo jiné nemajetkové plnění, rozlišujeme exekuci na peněžité a nepeněžité plnění. Zcela samostatně je potom upravena exekuce o výchově nezletilých dětí a styku s nimi.

2.5.1 Exekuce na peněžité plnění

Exekuce k vymožení peněžité pohledávky je vedena na jednotlivé majetkové předměty povinného, které jsou v rámci řízení zpeněženy. Dosaženým výtěžkem je následně uspokojena pohledávka oprávněného. Majetek povinného může být tvořen různými druhy pohledávek, movitými věcmi i nemovitostmi.

Výkon rozhodnutí, který ukládá povinnost zaplatit peněžitou částku lze provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, příkazem k výplatě z účtu u peněžního ústavu, prodejem movitých věcí a nemovitostí, zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem a prodejem podniku.¹⁴

Tímto způsobem mohou být realizovány všechny tři druhy exekucí, tedy exekuce soudní (výčet možností stanovuje OSŘ v § 258, popřípadě EŘ v § 59 odst. 1), správní (je upravena v SŘ v § 106 odst. 3, který odkazuje na postup pro správu daní) i daňová (zde jsou jednotlivé způsoby stanoveny v DŘ v § 178 odst. 5).

Srážky ze mzdy

Srážky ze mzdy jsou jedním z nejčastěji užívaných způsobů exekuce na peněžité plnění, protože jimi lze velmi snadno dosáhnout uspokojení peněžité pohledávky oprávněného. Předmětem tohoto způsobu výkonu rozhodnutí je právo povinného na vyplacení mzdy. Ustanovení o exekuci srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami

---

¹³ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžité plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 78. ISBN 978-80-7201-621-1.

¹⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 17. ISBN 978-80-87071-91-5.

z platu, z odměn vyplácených dle dohody o pracovní činnosti, z pracovní odměny členů družstev a z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci, především z důchodu, nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, stipendia, atd. Srážky ze mzdy lze uskutečňovat jen do výše exekucí vymáhané pohledávky s příslušenstvím. Srážky se vždy provádějí z čisté mzdy, přičemž povinnému nesmí být z měsíční mzdy sražena základní částka, která činí 2/3 součtu částek životního minima¹⁵ jedince a normativních nákladů na bydlení. V rámci nařízení exekuce je příkázáno plátcí mzdy, aby prováděl ze mzdy povinného stanovené srážky, které ihned vyplatí přímo oprávněnému.¹⁶

Způsob exekuce prováděn srážkami ze mzdy je upraven v OSŘ, hlavě druhé, §§ 276 - 302. Mimo to se také o tomto způsobu exekuce zmiňuje EŘ v § 59 odst. 1 písm. a), DŘ v §§ 187 - 189 a SŘ v § 106 odst. 3, který pouze odkazuje na postup pro správu daní. Jelikož EŘ neobsahuje podrobnou úpravu tohoto způsobu exekuce, bude se v exekučním řízení postupovat dle ustanovení OSŘ.

Příkázání pohledávky

V současné době je exekuce příkázáním pohledávky dalším velmi efektivním způsobem, jak postihnout povinného v případě, že řádně a včas nesplatil svůj dluh. Podstatou tohoto typu exekuce je postihnutí pohledávky, kterou má povinný vůči třetí osobě¹⁷. Jedná se o peněžitý nárok povinného, který je jiný než nárok na mzdu nebo na podobné příjmy a taktéž není nárokem z vkladních knížek, směnek, šeků a jiných listin. Podle druhu peněžitého nároku povinného, který má být exekucí postižen, se rozlišuje příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázání jiných peněžitých pohledávek a postižení jiných majetkových práv.¹⁸

Způsob provedení exekuce příkázáním pohledávky je podrobně popsán v OSŘ v §§ 303 - 320a. Kromě soudu může tento typ exekuce provádět i soudní exekutor, který je k tomu zmocněn na základě ustanovení §§ 63 – 65 v EŘ a správní orgán na základě DŘ, §§ 191 až 193.

---

¹⁵ Dle nařízení vlády č. 409/2011 Sb., s účinností od 1.1.2012 činí částka životního minima 3 410 Kč.

¹⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 82, 84, 90. ISBN 978-80-87071-91-5.

¹⁷ V případě exekuce příkázáním pohledávky je třetí osobou dlužník povinného.

¹⁸ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 95. ISBN 978-80-87071-91-5.

Příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu

Tento poměrně nový způsob exekuce byl do českého právního řádu zaveden až v roce 2006. Jeho právní úpravu můžeme nalézt v OSŘ v ustanovení §§ 320b – 320h. Mimo to se o tomto způsobu exekuce zmiňuje také DŘ v § 190 a EŘ v § 65a, který odkazuje na příslušná ustanovení OSŘ.

Dle OSŘ se výkon rozhodnutí příkazem k výplatě z účtu u jakéhokoliv tuzemského peněžního ústavu provede tak, že nejmenovaný peněžní ústav, jemuž oprávněný předloží příkaz soudu k výplatě, odepíše z účtu povinného, je-li takový účet u příslušného ústavu veden, vymáhanou pohledávku s příslušenstvím a vyplatí ji oprávněnému. V případě, že na účtu povinného není celá částka, která je uvedena v příkazu k výplatě, vyplatí peněžní ústav oprávněnému jen částku, která je možná a oznámí to soudu. Ten pak na částku, jejíž výplata nebyla dosud provedena, vydá oprávněnému nový příkaz k výplatě.¹⁹

Prodej movitých věcí a nemovitostí

V rámci tohoto typu exekuce soud prodá movitou nebo nemovitou věc, která je ve vlastnictví povinného a z dosaženého výtěžku uspokojí pohledávku oprávněného, přičemž v OSŘ je stanoveno, které věci, jež jsou ve vlastnictví povinného, nemohou být výkonem rozhodnutí postiženy. Jedná se především o věci, které povinný potřebuje k uspokojení svých hmotných potřeb a potřeb své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Takto jsou z exekuce vyloučeny např. běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácností, snubní prsten, zdravotnické potřeby a hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce. Pokud je povinným podnikatel, nemůže se exekuce týkat těch věcí z jeho vlastnictví, které nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti.²⁰

Při provádění exekuce sepíše oprávněný subjekt v bytě povinného (popřípadě v sídle či místě jeho podnikání) věci, které by mohly být prodány. Následně se tyto sepsané věci odhadnou a prodají v dražbě. Výtěžek z prodeje věcí po odečtení nákladů exekuce připadá oprávněnému, a to do částky, která odpovídá jeho pohledávce. Pokud dosažený výtěžek převyšuje pohledávku oprávněného, vyplatí se jeho zbytek povinnému.²¹

V případě exekuce prodejem nemovitostí lze postihnout pouze nemovitosti, které jsou ve vlastnictví povinného. Nařízení exekuce se vztahuje i na součásti a příslušenství dané

---

¹⁹ OSŘ § 320b - § 320f

²⁰ OSŘ § 322 odst. 2, 3

²¹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 105-107. ISBN 978-80-87071-91-5.

nemovitosti. V usnesení o nařízení exekuce je povinnému zakázáno jakkoliv s nemovitostí manipulovat, tzn., že ji nesmí převést na někoho jiného, nebo ji zatížit. Následně je ustanoven znalec, který nemovitost ocení. Po provedení dražby se z výtěžku uspokojí pohledávka oprávněného a exekuční náklady.²²

Způsob exekuce prodejem movitých věcí a nemovitostí je upraven v OSŘ, v ustanovení §§ 321 až 338a. Kromě toho je tento typ exekuce upraven také v EŘ v §§ 66 - 69, v DŘ v §§ 194 - 232 a také ve SŘ v § 106 odst. 3, který pouze odkazuje na postup pro správu daní.

Zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem

Soudcovské zástavní právo je zvláštní druh zástavního práva, které je současně i způsobem exekuce. Jeho úprava je obsažena v OSŘ v §§ 338b – 338e. Podobnou úpravu nalezneme také v EŘ v § 69a pod názvem „Zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech“, které ve svých ustanoveních odkazuje na příslušné paragrafy OSŘ.

Soudcovské zástavní právo na nemovitostech se zřizuje nařízením výkonu rozhodnutí, a to pouze za předpokladu, že oprávněný přesně označí nemovitost, k níž má být zástavní právo zřízeno a dále doloží, že daná nemovitost je ve vlastnictví povinného. Zřízení soudcovského zástavního práva musí být zaevidováno na příslušném katastrálním úřadě.²³ Návrh na zpeněžení zástavy pak může zástavní věřitel podat v případě, že jeho pohledávka, která byla zajištěna zástavním právem, nebyla včas splněna, nebo byla splněna jen částečně.²⁴

Prodej podniku

Výkon rozhodnutí prodejem podniku je jedním z nejmladších způsobů exekuce zakotvených v OSŘ v §§ 338f - 338zr. Vedle toho je také úprava obsažena v EŘ v §§ 70 – 71, který víceméně odkazuje na jednotlivá ustanovení OSŘ. DŘ a SŘ takový způsob exekuce neumožňují.

Nařízení výkonu rozhodnutí postihuje podnik jako celek, tzn. všechno, co tvoří jeho obchodní majetek. Zahrnuje i osobní složky a také závazky. Pro nařízení exekuce je rozhodný stav podniku v době zahájení řízení. Prodaný může být kterýkoliv podnik s výjimkou banky. V usnesení o nařízení exekuce stanoví soud správce podniku, jehož hlavním úkolem je dbát o to, aby nedošlo k bezdůvodnému zmenšení majetku prodávaného podniku. Po stanovení

---

²² SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 109-111. ISBN 978-80-87071-91-5.

²³ OSŘ § 338b odst. 1

²⁴ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitá plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 259. ISBN 978-80-7201-621-1.

ceny podniku nastává další fáze exekučního procesu, kterou je dražba. Po vydražení přechází na vydražitele celý podnik, a to i s pohledávkami a závazky, které nebyly v průběhu výkonu rozhodnutí uspokojeny.²⁵

2.5.2 Exekuce na nepeněžitá plnění

Mezi exekuce k vymožení nepeněžitých plnění obecně patří povinnost něco dát či poskytnout (vyjma peněžitě částky), povinnost něco vykonat nebo provést, povinnost zdržet se daného jednání a povinnost trpět trvání určitého stavu. Pokud bychom chtěli tyto způsoby vymezit konkrétně, tak jak je uvádějí zákony, potom se jedná o vyklizení, odebrání věci, rozdělení společné věci, provedení prací a výkonů, provedení náhradního výkonu, předvedení a uložení donucovací pokuty. Z uvedených způsobů se použije vždy ten, jehož právní vymezení odpovídá vynucované povinnosti.²⁶

Tímto způsobem může být realizována pouze exekuce správní (výčet možností je upraven § 112 SŘ) a soudní (zde jsou jednotlivé způsoby vymezeny v OSŘ v § 258 odst. 2 a v EŘ v § 59 odst. 2.). Exekuce daňová, jak už z názvu vyplývá, se použije pouze v případě výkonu rozhodnutí k vymožení peněžitých plnění.

Vyklizení

Právní úprava tohoto typu exekuce je obsažena v ustanovení §§ 340 – 344 OSŘ, podle kterých jsou k jejímu provádění oprávněny soudy a soudní exekutoři. Na základě §§ 121 až 124 SŘ ji mohou provádět také exekuční správní orgány.

Tento způsob exekuce spočívá ve vyklizení nemovitosti, stavby, bytu nebo místnosti, kterou užívá povinný neprávem, jelikož jeho právo k užívání již skončilo. Účelem exekuce je tedy uvolnění určitého prostoru tak, aby jej mohl užívat oprávněný. Podle postupu při výkonu rozhodnutí se rozlišuje vyklizení bez náhrady a vyklizení se zajištěním bytové náhrady nebo přístřešku.²⁷

---

²⁵ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitá plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 233-236. ISBN 978-80-7201-621-1.

²⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 19. ISBN 978-80-87071-91-5.

²⁷ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. 5. vyd. Praha: Linde, 2008. s. 594. ISBN 978-80-7201-726-3.

Odebrání věci

Exekuce odebráním věci je upravena v OSŘ hlavě osmé §§ 345 až 347 a také v SŘ v ustanovení §§ 125 – 126. Tímto jsou k provádění exekuce oprávněny jak soudy a soudní exekutoři, tak i exekuční správní orgány.

Účelem tohoto výkonu rozhodnutí je, aby povinný vydal nebo dodal příslušnou věc, a to se vším co k ní patří a odevzdal ji oprávněnému. Pokud je k užívání odebrané věci třeba listiny, odebere se povinnému taky. Pro úspěšné provedení výkonu rozhodnutí je zapotřebí, aby povinný nebyl o jeho nařízení předem vyrozuměn. Pokud by se tak nestalo, mohl by přemístěním věci ze svého držení výkon rozhodnutí zmařit. Na druhé straně oprávněný bude o výkonu informován předem a odebrání věci bude provedeno pouze v jeho přítomnosti nebo v přítomnosti jeho zástupce. Součinnost oprávněného při samotném aktu exekuce je nutná zejména z důvodu zjišťování totožnosti odnímané věci, protože i přesto, že daná věc je v rozhodnutí o exekuci podrobně popsána, nelze vyloučit její zaměnitelnost.²⁸

Rozdělení společné věci

Exekuce rozdělením společné věci je podrobně upravena v OSŘ v ustanovení §§ 348 až 349. Při vypořádání spoluvlastnictví k dané věci může soud rozhodnout o prodeji této věci a rozdělení výtěžku prodeje nebo o reálném rozdělení příslušné věci podle podílů.

Provedení prací a výkonů

OSŘ upravuje tento způsob exekuce v §§ 350 až 351a. Dle ustanovení těchto paragrafů se provedení prací a výkonů dělí na plnění zastupitelné a nezastupitelné. Zastupitelné plnění je takové plnění, které nevyžaduje osobní plnění povinného, ale může být provedeno jinou fyzickou či právnickou osobou nebo přímo oprávněným subjektem, a to na náklad povinného.²⁹

Na druhé straně nezastupitelným plněním rozumíme plnění, které musí být učiněno výhradně povinným. Důvodem této nezastupitelnosti povinného mohou být jeho zvláštní vlastnosti, jako je odbornost, zkušenosti či jiné předpoklady, které v dané oblasti nemá žádná další osoba a tudíž by výsledná práce byla co do kvality ochuzena. Za porušení povinností v rámci nezastupitelného plnění může být povinnému uložena pokuta až do výše 100 000 Kč. Tyto pokuty náleží státu.³⁰

²⁸ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1, vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2008. s. 172. ISBN 978-80-87071-91-5.

²⁹ OSŘ § 350

³⁰ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. 5. vyd. Praha: Linde, 2008. s. 602. ISBN 978-80-7201-726-3.

Exekuce provedením náhradního výkonu

Tento způsob správní exekuce je zakotven ve SŘ v § 119. Právní úprava je v tomto případě velmi podobná právní úpravě exekuce provedením prací a výkonů v OSŘ. Princip provedení exekucí je v obou případech stejný, ovšem SŘ navíc upravuje případ, kdy dojde k potřebě přemístění stavebních materiálů nebo věcí mimo prostory nebo pozemky povinného.³¹

Předvedení

Tento typ exekuce je upraven ve SŘ v § 127, který dále odkazuje na § 60. Dle ustanovení tohoto paragrafu se při provádění exekuce předvedením doručí exekuční příkaz příslušným orgánům, které mají předvedení provést. Úřední osoby, které plní úkoly těchto orgánů, doručí usnesení předváděnému subjektu. Předvedení může být zajištěno Policií České republiky nebo jiným ozbrojeným sborem. V řízení před orgány obcí se využije také služeb obecní policie.³²

Exekuce ukládáním donucovacích pokut

V případě, že není účelné provádět exekuci náhradním výkonem nebo přímým vynucením (tzn. vyklizení, odebrání movité věci a předvedení), jsou povinnosti dlužníka vymáhány na základě uložení donucovacích pokut. Tyto pokuty jsou povinnému postupně ukládány až do výše nákladů na náhradní výkon nebo do výše 100 000 Kč, nelze-li náhradní výkon provést. Pokuty vybírá příslušný exekuční správní orgán, který jejich výši stanoví s ohledem na povahu nesplněné povinnosti. Zaplacením pokuty se povinný nezprošťuje své odpovědnosti za škodu.³³

Tímto způsobem exekuce může být na základě SŘ § 129 prováděna pouze exekuce správní.

2.5.3 Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí a styku s nimi je zvláštním případem exekučního řízení, které je upraveno v OSŘ v §§ 272 - 273a. Specifičnost tohoto druhu exekuce spočívá především v tom, že v rozhodnutích o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi se pravidelně žádnému subjektu neukládá výslovně povinnost něco plnit ani se

---

³¹ SŘ § 119

³² SŘ § 60

³³ SŘ § 129

k tomu nestanoví lhůta, nýbrž se stanoví, kdo má právo provádět výchovu nezletilce a kdo má právo se s dítětem stýkat a kdy.³⁴

Tento způsob exekuce je prováděn pouze soudy. Na rozdíl od ostatních druhů exekučních řízení je toto řízení nesporné a může být zahájeno i bez návrhu. Způsob provedení samotné exekuce přihlíží vždy k potřebám dítěte a taktéž ke skutečnosti, že se jím citelně zasahuje do jeho dalšího vývoje. Jako druh výkonu exekuce může být buď uložena pokuta, nebo odňato dítě tomu, u koho nemá být a předáno osobě, které bylo svěřeno nebo které je přiznáno právo na styk. Mimo to také novela OSŘ z roku 1995 zavedla do této oblasti předběžná opatření o předání nezletilého dítěte do péče osobě, která byla stanovená soudem v případě, že se toto nezletilé dítě ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.³⁵

Účelem této kapitoly bylo objasnit čtenáři základní pojmy exekučního práva, a to zejména z důvodu snadnějšího pochopení popisované problematiky. Mimo to jsme se zde mohli seznámit také s historickým vývojem exekuce a se současnou právní úpravou. Závěr kapitoly byl pak věnován jednotlivým způsobům provedení exekuce.

Na základě poznatků z této kapitoly můžeme konstatovat, že jednotlivých způsobů provedení exekuce je v českém právním řádu opravdu hodně, přičemž největší pozornost jim je věnována v OSŘ. Z toho můžeme usoudit, že největší pravomoci k výkonu exekuce mají soudy. Ve výčtu jednotlivých způsobů exekuce se soudům přibližují také soudní exekutoři. Ti při výkonu své činnosti disponují téměř shodnými oprávněními (vyjma provedení exekuce nezletilých dětí), nicméně na tomto místě musí autorka připomenout, že při právní úpravě exekučních způsobů v EŘ jim nebyla věnována přílišná pozornost, tudíž mnohé z nich odkazují ihned v prvních řádcích na úpravu v OSŘ.

Poměrně dobrou právní úpravu jednotlivých exekučních způsobů obsahuje také nový DŘ, který upravuje pouze exekuce na peněžité plnění. Vedle toho u exekuce správní je právní úprava poměrně strohá. SŘ upravuje pouze exekuce na nepeněžité plnění, přičemž u exekucí na peněžité plnění odkazuje v jediném paragrafu na příslušná ustanovení DŘ.

---

³⁴ LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (II. Jednotlivé způsoby exekuce)*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 99. ISBN 978-80-87071-37-3.

³⁵ LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (I. Průběh exekučního řízení)*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 14. ISBN 978-80-87071-36-6.

Jelikož komplexní úpravu celého exekučního procesu obsahuje pouze OSŘ, je pochopitelné, že ostatní právní předpisy, které exekuci upravují jen částečně, často ve svých ustanoveních na tento předpis odkazují.

3 Soudní, daňová a správní exekuce

V této kapitole jsou podrobně rozebrány jednotlivé druhy exekucí, kterými jsou exekuce soudní, exekuce prováděná soudním exekutorem, exekuce daňová a exekuce správní. U každého typu exekuce autorka vymezuje předpoklady výkonu rozhodnutí a průběh exekučního řízení včetně stanovení exekučních nákladů.

3.1 Soudní exekuce

Exekuce neboli výkon rozhodnutí je stádiem soudního řízení, ve kterém dochází k nucenému výkonu práva, které bylo oprávněnému subjektu přiznáno příslušným orgánem v nalézacím řízení. Rozhodnutí o uložení povinnosti mnohdy neznámá, že dojde k jeho splnění, a právě v těchto případech je oprávněnému umožněno, aby u příslušného soudu navrhl nařízení exekuce a její provedení.³⁶

3.1.1 Předpoklady výkonu rozhodnutí

Aby skutečně došlo k vynucení dané povinnosti, respektive aby byl věřitel uspokojen tím, že se domůže přiznané pohledávky, musí být splněny všechny předpoklady pro zahájení exekučního řízení a též i pro jeho provádění. Pokud tyto podmínky nebudou splněny, nemůže být samotný proces vymáhání nařízen ani uskutečněn. Proto je povinností příslušného orgánu snažit se zjištěné nedostatky procesních podmínek vždy odstranit. Mezi základní předpoklady pro výkon rozhodnutí patří zejména existence exekučního titulu a návrh oprávněného na nařízení exekuce. Dalšími procesními podmínkami jsou pak příslušnost a pravomoc soudu, způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, průkaz plné moci a překážka věci zahájené nebo rozsouzené.³⁷

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí podává vždy oprávněná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu přiznáno právo na plnění. Na základě takového rozhodnutí bylo povinnému uloženo, aby ve stanovené lhůtě splnil vůči oprávněnému svou povinnost. Pokud povinný takto dobrovolně neučinil, může oprávněný podat návrh na soudní výkon

---

³⁶ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 422. ISBN 978-80-7357-686-8.

³⁷ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 9. ISBN 80-7179-489-9.

rozhodnutí, čímž bude zahájeno exekuční řízení. Oprávněná osoba může návrh podat písemně, telegraficky nebo prostřednictvím faxu, v elektronické podobě opatřeným elektronickým podpisem nebo v zákonem stanovených případech také ústně do protokolu. Pokud je návrh učiněn telegraficky, musí být ve lhůtě tří dnů písemně doplněn, v případě telefaxového podání je stejně dlouhá lhůta stanovena k předložení jeho originálu.³⁸

Návrh na nařízení exekuce musí dle OSŘ § 42 odst. 4 obsahovat obecné náležitosti, ze kterých má být patrné, kterému soudu je návrh určen, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje. Závěrem zde musí být uveden také podpis oprávněného a datum. Vedle těchto obecných náležitostí musí být v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí dle OSŘ § 79 odst. 1 dále uvedeno jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firma nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje, popřípadě též jejich zástupců), vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává a musí z něj být patrné, čeho se navrhovatel domáhá. V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky oprávněný taktéž uvede, jakým konkrétním způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.³⁹

K návrhu na výkon rozhodnutí je třeba doložit stejnopis exekučního titulu opatřeného doložkou vykonatelnosti. V případě, že oprávněný tak neučiní, vyzve jej soud k tomu, aby tento titul následně předložil s poučením, že pokud se tak nestane, návrh zamítne. Stejnopis exekučního titulu není třeba připojit, jestliže se návrh na výkon rozhodnutí podává u soudu, který o věci rozhodoval v prvním stupni.⁴⁰

Závěrem je třeba dodat, že pokud oprávněný navrhne výkon rozhodnutí nevhodným způsobem, a to zejména z důvodu nepoměru výše pohledávky oprávněného a ceny předmětu, z něhož má být pohledávka uspokojena, může soud nařídit jiný vhodný způsob provedení exekuce. Soud může také zamítnout návrh, a to v případě, že výtěžek, kterého by bylo dosaženo, by nepostačil ani ke krytí nákladů výkonu rozhodnutí.⁴¹

---

³⁸ OSŘ § 42 odst. 1, 3

³⁹ OSŘ § 261 odst. 1

⁴⁰ OSŘ § 261 odst. 2

⁴¹ OSŘ § 264

Exekuční titul

Exekuční titul je podklad pro nařízení výkonu rozhodnutí. Jedná se o listinu vydanou oprávněným orgánem, ve které se ukládá určité osobě splnit ve stanovené lhůtě jistou povinnost. Dle OSŘ mohou být exekučními tituly:

- vykonatelná rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení,
- vykonatelná rozhodnutí soudu ve správním soudnictví,
- vykonatelná rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených,
- vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených,
- notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsaných podle zvláštních zákonů,
- vykonatelná rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelných smírů,
- vykonatelná rozhodnutí a výkazy nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení,
- rozhodnutí orgánů Evropských společenství,
- jiná vykonatelná rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž soudní výkon připouští zákon.⁴²

Jestliže mají být výše uvedená rozhodnutí exekučním titulem, musí být vydány v předepsané formě k tomu oprávněným orgánem. Zároveň musí být tato rozhodnutí pravomocná⁴³ a vykonatelná, což musí být vyznačeno na originálu listiny.⁴⁴

Příslušnost soudu

Příslušnost soudu se dělí na věcnou a místní. V případě věcné příslušnosti se určuje, který ze soudů bude jednat o věci v prvním stupni. Projednávání o výkonu rozhodnutí náleží vždy okresnímu soudu. O opravném prostředku proti rozhodnutí tohoto soudu bude následně rozhodovat odvolací soud, tedy krajský soud, popřípadě městský soud v Praze.⁴⁵

Na druhé straně místní příslušnost určuje, který z věcně příslušných soudů je oprávněn věc projednávat a rozhodnout. Místně příslušným soudem je obecný soud účastníka, v jehož obvodu má povinný své bydliště, je-li fyzickou osobou nebo soud, v jehož obvodu má

⁴² OSŘ § 274

⁴³ Pravomocné rozhodnutí je takové rozhodnutí, proti kterému nelze podat žádný opravný prostředek a které bylo doručeno všem účastníkům řízení.

⁴⁴ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 425. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁴⁵ Tamtéž, s. 424.

povinný sídlo, jde-li o právnickou osobu. Přesto existují i případy, kdy je místní příslušnost soudu upravena jinak. Např. pokud fyzická osoba nemá bydliště, je místně příslušným soudem okresní soud, v jehož obvodu se tato osoba zdržuje, nebo pokud povinný nemá obecný soud na území České republiky, je k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí oprávněn příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek.⁴⁶

Pravomoc soudu

Pojem „pravomoc soudu“ označuje souhrn oprávnění a povinností, které jsou přiznány soudům k výkonu jejich činnosti. Na základě příslušného zákona je tedy stanoveno, které konkrétní věci mohou soudy projednávat a rozhodovat a který soud se má danou věcí zabývat. OSŘ stanovil soudům občanskoprávní pravomoc, v rámci které projednávají věci, jež spadají do oblasti občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů.⁴⁷

Způsobilost být účastníkem

Dle OSŘ § 19 má způsobilost být účastníkem řízení každá osoba, která má způsobilost mít práva a povinnosti.

Procesní způsobilost

Každý subjekt může před soudem jednat samostatně, a to v tom rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti. V případě fyzických osob vzniká způsobilost k právním úkonům zletilostí, u právnických osob pak tato způsobilost vzniká již v momentě jejich vzniku.⁴⁸

U fyzické osoby může být tato způsobilost soudem omezena nebo zcela odňata, avšak jen v případě, že nastanou zákonem stanovené důvody, kterými mohou být duševní porucha, nadměrné užívání alkoholu, omamných prostředků nebo jedů. V takovém případě může za nezpůsobilou osobu jednat její zákonný zástupce. Pokud dojde ke střetu zájmů, může soud ustanovit nezpůsobilému zvláštního zástupce nebo může sám stanovit opatrovníka.⁴⁹

Průkaz plné moci

Účastník může být v řízení zastupován zástupcem, který za něj jedná na základě plné moci. Tato plná moc musí být doložena soudem. Pokud tak nebude učiněno, soud vyzve účastníka nebo jeho zástupce k jejímu předložení.⁵⁰

---

⁴⁶ OSŘ § 252 odst. 1, 2

⁴⁷ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 10, 11. ISBN 80-7179-489-9.

⁴⁸ OZ § 8, § 19

⁴⁹ OZ § 26, § 27, § 30

⁵⁰ OSŘ § 24

Překážka věci zahájené

Překážka věci zahájené brání tomu, aby u soudu probíhalo jiné řízení o stejné věci. V exekučním řízení se za stejnou věc považuje shodný způsob výkonu rozhodnutí na též předmět mezi stejnými účastníky pro stejnou pohledávku, pokud předchozí návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebyl dosud pravomocně vyřízen.⁵¹

Překážka věci rozsouzené

Překážka věci pravomocně rozhodnuté nastává tehdy, byl-li předchozí výkon pravomocně nařízen a nebyl dosud zastaven. Avšak jakmile dojde k pravomocnému zastavení předchozí exekuce, je možno podat nový návrh, jelikož závaznost obsahu rozhodnutí v nařízení výkonu tímto zastavením zanikla.⁵²

3.1.2 Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí

Některé úkony provádí soud ještě před nařízením výkonu rozhodnutí. Prvním z nich je výzva k dobrovolnému splnění povinnosti. Ta nastane, požádá-li o to oprávněný před nebo při podání návrhu na výkon rozhodnutí, a pokud to předseda senátu považuje za účelné. Při splnění těchto předpokladů je vyzván povinný k dobrovolnému splnění své povinnosti, kterou mu ukládá rozhodnutí. V případě vymáhání výživného pro nezletilé dítě soud na žádost oprávněného poskytne pomoc při zjišťování bydliště povinného. Rovněž na žádost oprávněného se soud dotáže toho, komu je uloženo zaplacení peněžité částky, aby sdělil, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, v které bance má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů. Dotázaný je povinen odpovědět soudu ve lhůtě jednoho týdne od doručení dotazu. V případě, že dotázaný nesplní svou povinnost nebo uvede nepravdivé nebo neúplné údaje, vystavuje se riziku, že mu bude uložena pořádková pokuta.⁵³

Další činností soudu konanou na základě návrhu oprávněného před nařízením výkonu rozhodnutí, je předvolání povinného k učinění prohlášení o majetku. Možnost podat návrh na prohlášení majetku má každý věřitel, který dokáže, že má exekučním titulem přiznanou pohledávku. Kromě toho musí oprávněný k návrhu připojit listinu, která dokazuje, že pohledávka nebyla nebo nemohla být ani s pomocí soudu uspokojena výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu povinného u peněžního ústavu. Pokud byly všechny zmíněné kroky neúspěšné, soud návrhu na prohlášení majetku vyhoví. Účelem tohoto prostředku je

---

⁵¹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 11. ISBN 80-7179-489-9.

⁵² Tamtéž, s. 11-12.

⁵³ OSŘ § 259, § 260

získat přehled o majetku dlužníka. Efekt tohoto prohlášení spočívá v tom, že právní úkony povinného týkající se jeho majetku, které učinil poté, co mu bylo doručeno předvolání k prohlášení o majetku, jsou vůči oprávněnému neúčinné, tzn., že za takové situace může oprávněný svou pohledávku uspokojit i na věcech, které povinný převedl na třetí osoby.⁵⁴

3.1.3 Průběh vykonávacího řízení

Zahájení vykonávacího řízení je ovlivněno zásadou dispoziční, což znamená, že jej lze zahájit, s výjimkou výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, jen na návrh oprávněného. K návrhu na výkon rozhodnutí je potřeba připojit i stejnopis rozhodnutí, opatřený potvrzením o vykonatelnosti.

Při nařízení výkonu rozhodnutí vychází soud z návrhu oprávněného a z exekučního titulu, kde zkoumá:

- zda jsou pro nařízení splněny všechny zákonem stanovené podmínky, tzn., zda je výkon rozhodnutí podložen vykonatelným exekučním titulem,
- zda oprávněný nepožaduje více, než mu bylo vymáhaným rozhodnutím přiznáno,
- zda oprávněný a povinný jsou totožní s osobami, kterým bylo vykonatelným rozhodnutím přiznáno právo, respektive uložena povinnost,
- zda, to co ukládá titul povinnému, je vázáno na splnění podmínky nebo vzájemné povinnosti,
- zda splnění podmínky nebo vzájemné povinnosti oprávněný doložil a zejména,
- zda oprávněný navrhl vhodný způsob výkonu rozhodnutí.⁵⁵

Vedle toho soud dále zkoumá, zda nedošlo k zániku vymáhaného práva uplynutím doby. Podle ustanovení § 110 OZ je dáno, že bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí splněno. Stejná promlčecí doba platí také pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí stanoveno. Pokud podá oprávněný ve stanovené lhůtě návrh na výkon rozhodnutí a ve vykonávacím řízení řádně pokračuje, pak promlčecí doba po dobu tohoto řízení nepokračuje.⁵⁶

Jiná situace nastává u práv přiznaných podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen ObchZ), kdy podle ustálené soudní praxe musí být řízení

⁵⁴ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 423. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁵⁵ Tamtéž, s. 428.

⁵⁶ OZ § 112

o výkonu rozhodnutí přiznávající určité právo zahájeno v desetileté lhůtě, počínaje dnem, kdy lhůta začala běžet poprvé (v případě práva naplnění závazku) nebo dnem, kdy měl být závazek splněn (tj. ode dne splatnosti pohledávky) a v určitých případech v desetileté lhůtě prodloužené o další tři měsíce od vykonatelnosti rozhodnutí.⁵⁷

Jsou-li splněny obecné podmínky návrhu, jakož i podmínky řízení, vydá soud usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. Nařídí a provést výkon rozhodnutí lze jen způsoby, které jsou uvedeny v OSŘ. Ty se dělí na výkon rozhodnutí k vymožení peněžitých částek a výkon rozhodnutí na nepeněžitá plnění. Způsoby provedení výkonu rozhodnutí na peněžitá plnění jsou srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, příkázání k výplatě z účtu u peněžního ústavu, prodej movitých věcí a nemovitostí, zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech a prodej podniku. Výkon rozhodnutí pro nepeněžitá plnění se pak provádí vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci a provedením prací a výkonu.

Po nařízení exekuce se postará soud o její provedení. Jednotlivé úkony při provádění výkonu rozhodnutí může činit i vykonavatel jakožto zaměstnanec soudu, a to v případě, stanoví-li tak zákon nebo zvláštní právní předpis, nebo pověří-li ho tím předseda senátu.⁵⁸

Výkon rozhodnutí je ukončen buď dobrovolným splněním povinnosti, nebo zastavením vykonávacího řízení.

3.1.4 Náklady exekuce

Každé soudní řízení je spojeno se vznikem nákladů, které účastníkům vznikají, ať již v souvislosti se zaplacením soudních poplatků nebo s právním zastoupením, zálohami na znalečné a podobně. Placení soudních poplatků je upraveno v zákoně č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen ZSP). Podle současné právní úpravy činí poplatek za podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí 500 Kč, je-li vymáháno peněžité plnění do částky 25 000 Kč. V případě, že by vymáhána částka byla vyšší než 25 000 Kč, pak poplatek činí 2 % z této částky, nejvýše však 75 000 Kč. V ostatních případech se platí 1 500 Kč. Za návrhy na druhé a další nařízení výkonu rozhodnutí na základě stejného vykonatelného rozhodnutí proti stejnému účastníku se zaplatí polovina příslušných poplatků, ne však méně než 500 Kč.⁵⁹

---

⁵⁷ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 429. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁵⁸ OSŘ § 265 odst. 1, 2

⁵⁹ ZSP, příloha, položka č. 21

Náklady výkonu rozhodnutí jsou upraveny v OSŘ v ustanovení §§ 270 – 271. Obecně je dáno, že soud ukládá povinnost k náhradě nákladů výkonu současně s nařízením výkonu rozhodnutí. Zde je určena jen výše nákladů, nikoliv lhůta k jejich placení. Jestliže dlužník nesplnil svou povinnost dobrovolně, musí hradit náklady výkonu rozhodnutí oprávněnému, který je účelně vynaložil. Pokud dojde k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, rozhodne soud o náhradě nákladů, které účastníkům vznikly podle toho, z jakého důvodu k zastavení výkonu rozhodnutí došlo. Účastníky řízení lze také osvobodit od povinnosti platit soudní poplatky, a to za předpokladu, že doloží své majetkové poměry, které opodstatňují, aby jim osvobození bylo přiznáno.⁶⁰

3.2 Exekuce prováděná soudním exekutorem

Nevymahatelnost práva se v České republice do roku 2001 vyšplhala na neúnosnou mez, proto byl přijat EŘ, kterým byla zřízena nová právnická profese soudního exekutora. Stát tímto přenesl na exekutora část svých mocenských pravomocí, čímž značně urychlil proces vykonávacího řízení.⁶¹

Exekutorem je fyzická osoba splňující zákonem stanovené předpoklady, kterou stát pověřil exekutorským úřadem a která v rámci tohoto pověření provádí nucený výkon exekučních titulů. Exekutorem může být jmenován občan České republiky, který absolvoval právnickou fakultu na vysoké škole se sídlem na území České republiky, je bezúhonný, po celou dobu výkonu své funkce má plnou způsobilost k právním úkonům, vykonal minimálně tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku. Do své funkce je exekutor jmenován ministrem spravedlnosti. Orgánem samosprávy exekutorů je Exekutorská komora České republiky (dále jen Komora), která společně s Ministerstvem spravedlnosti a s předsedy okresních soudů vykonává dohled nad exekuční činností.⁶²

Exekutor svou činnost vykonává nezávisle, avšak za úplatu. Při výkonu své exekuční činnosti, sepisování exekutorských zápisů a při činnostech vykonávajících z pověření soudu má exekutor postavení veřejného činitele. Exekutor při své činnosti řídí exekutorský úřad, ve kterém zaměstnává exekutorské koncipienty, kandidáty vykonavatele exekutora a jiné zaměstnance, kteří jeho jménem plní veškeré úkoly potřebné k řádnému vykonání exekuční

---

⁶⁰ OSŘ §§ 270 - 271

⁶¹ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. s. 1. ISBN 978-80-7400-179-6.

⁶² Tamtéž, s. 1.

činnosti. Sídlo tohoto úřadu je v obci, ve které se nachází okresní soud, do jehož obvodu byl exekutor jmenován.⁶³

Exekutor může být ze svého úřadu také odvolán, a to za předpokladu, že nastane některý ze zákonem stanovených důvodů. Těmito důvody mohou být smrt exekutora, prohlášení exekutora za mrtvého, ztráta státního občanství České republiky, jestliže byl exekutor zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo byla-li tato způsobilost omezena nebo jestliže byl exekutor odvolán ministrem spravedlnosti. Ministr spravedlnosti odvolá exekutora např., když o to sám požádá nebo byl-li exekutor odsouzen za úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s exekutorskou činností nebo neotevře-li úřad do tří měsíců od složení slibu.⁶⁴

Pro doplnění obecné charakteristiky autorka vymezí také pojem Exekutorská komora. **Exekutorská komora** České republiky se sídlem v Brně je samosprávnou stavovskou organizací, která sdružuje soudní exekutory. Členství v ní je pro všechny soudní exekutory povinné a vzniká jejich jmenováním. Náplní činnosti Komory je plnit povinnosti uložené jí EŘ ve vztahu k výběru exekutorů, vedení evidence jejich stavu, vedení kárného řízení proti exekutorům, popřípadě podávání návrhu na jejich odvolání. Exekutorská komora je právnickou osobou, za kterou navenek jedná prezident Komory, jakožto její statutární orgán.⁶⁵

3.2.1 Předpoklady exekuce prováděné soudním exekutorem

Také exekuční řízení předpokládá existenci jistých podmínek, bez nichž nemůže být exekuce zahájena a prováděna. Mezi základní předpoklady patří návrh na nařízení exekuce, exekuční titul, legitimace k návrhu, účastník řízení, věcná a místní příslušnost soudu, překážka věci zahájené a skutečnost, že dosud nedošlo k promlčení práva.

Návrh na nařízení exekuce

Pokud povinný nesplní dobrovolně to, co mu ukládá exekuční titul, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce. V návrhu na provedení exekuce musí být jasně označen exekutor, který má být pověřen provedením exekuce, s uvedením jeho sídla. Návrh musí dále obsahovat uvedení toho, kdo jej činí, které věci se týká, co sleduje a v neposlední řadě musí být podepsán a datován. Kromě toho musí být v návrhu uvedeno jméno, příjmení a bydliště

⁶³ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 444. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁶⁴ EŘ § 15 odst. 1, 2

⁶⁵ EŘ § 109 odst. 1- 3

účastníků řízení (obchodní jméno nebo název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby), přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena, údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu, povinný vymáhanou povinnost splnil, popřípadě označení důkazů, kterých se oprávněný dovolává. K návrhu musí být připojen originál nebo úředně ověřená kopie exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu či exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti; výjimku zde tvoří případ, jestliže byl exekuční titul vydán exekučním soudem, který je také příslušný k nařízení exekuce, za takové situace oprávněný exekuční titul předkládat nemusí.⁶⁶

V případě, že návrh neobsahuje všechny výše stanovené náležitosti nebo je nesrozumitelný či neurčitý, vyzve exekutor nebo soud oprávněného, aby v době nejpozději do patnácti dní návrh opravil nebo doplnil. Pokud není ve stanovené době návrh řádně opraven nebo doplněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat nebo jestliže není přiložen exekuční titul, soud sám nebo na návrh exekutora exekuční řízení zastaví. O těchto následcích musí být oprávněný vždy poučen.⁶⁷

Exekuční titul

Na základě ustanovení EŘ § 40 je exekučním titulem:

- vykonatelné rozhodnutí soudu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek,
- vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, jestliže přiznává právo nebo postihuje majetek,
- vykonatelný rozhodčí nález,
- notářský zápis se svolením vykonatelnosti nebo exekutorský zápis,
- vykonatelné rozhodnutí orgánu veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír,
- vykonatelné rozhodnutí a výkaz nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení,
- další vykonatelná rozhodnutí, schválené smíry a listiny.⁶⁸

Pokud exekuční titul neobsahuje určení lhůty, v jaké má být daná povinnost splněna, má se za to, že je třeba ji splnit do tří dnů a v případě vyklizení bytu do patnácti dnů od právní moci rozhodnutí. Jestliže je to, co ukládá exekuční titul povinnému, vázáno na splnění

---

⁶⁶ EŘ § 38 odst. 1, 2

⁶⁷ EŘ § 39 odst. 1, 2

⁶⁸ EŘ § 40 odst. 1 písm. a) – g)

podmínky nebo splnění vzájemné povinnosti oprávněného, může být exekuce nařízena jen za situace, kdy oprávněný prokáže, že stanovená podmínka nebo vzájemná povinnost vůči povinnému je již splněna, respektive že se ji připravuje splnit.⁶⁹

Závěrem je třeba dodat, že součástí exekučního titulu musí být také potvrzení o vykonatelnosti, které opatří vždy ten orgán, který exekuční titul vydal, u smírů a dohod pak ten orgán, který jej schválil.⁷⁰

Legitimace k návrhu

Osobou aktivně legitimovanou k podání návrhu na nařízení exekuce může být ten, komu náleží právo přiznané exekučním titulem, nebo ten, na nějž toto právo přešlo nebo bylo převedeno.⁷¹

Účastník řízení

Účastníky exekučního řízení jsou oprávněný a povinný, kteří jsou označeni v návrhu na nařízení exekuce, přičemž jak na straně povinného, tak i na straně oprávněného může vystupovat hned několik účastníků. Pokud jsou exekucí postiženy věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří do společného jmění manželů, je účastníkem řízení i manžel povinného. Účastníci mohou být v řízení zastoupeni. Toto zastoupení je upraveno OSŘ (viz. kapitola 3.1.1 Předpoklady výkonu rozhodnutí).⁷²

Věcná a místní příslušnost soudu

Na základě ustanovení EŘ § 45 je dáno, který soud je v exekučním řízení věcně a místně příslušný. Věcně příslušným exekučním soudem je v prvním stupni vždy okresní soud. Místní příslušnost se pak určuje podle povinného, a to na základě bydliště u fyzické osoby nebo na základě sídla u právnické osoby.

Překážka věci zahájené

Aby mohlo být exekuční řízení řádně zahájeno, nesmí zde figurovat překážka věci zahájené, tzn., že pokud již pro daný nárok probíhá exekuční řízení, nemůže být pro týž nárok zahájeno řízení jiné.⁷³

---

⁶⁹ EŘ § 40 odst. 2, § 43 odst. 1, 2

⁷⁰ EŘ § 41

⁷¹ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 451. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁷² EŘ § 36 odst. 1, 2

⁷³ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 448. ISBN 978-80-7357-686-8.

Promlčení práva

Lhůta pro promlčení je shodná se lhůtou u soudního výkonu rozhodnutí.

3.2.2 Průběh exekučního řízení

Exekuční řízení se zahajuje na návrh, který podává oprávněný subjekt nebo jeho zástupce u zvoleného exekutora nebo u příslušného soudu. Den, kdy byl návrh doručen exekutorovi nebo soudu, se považuje za den zahájení exekučního řízení. Exekutor, kterému došel od oprávněného návrh na nařízení exekuce, jej předloží spolu s exekučním titulem nejpozději do 15 dnů soudu a zároveň ho požádá o udělení pověření k provedení exekuce. Pokud je návrh neúplný nebo nesrozumitelný, běží lhůta k jeho předložení soudu, ode dne doručení opraveného nebo doplněného návrhu. Pokud jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce, nařídí soud v usnesení exekuci a jejím provedením pověří exekutora. Soud tuto exekuci nařídí, aniž by stanovil, jakým způsobem má být provedena. Exekutor doručí stejnopis usnesení oprávněnému, povinnému, Komoře a popřípadě i dalším subjektům, je-li to pro provedení exekuce potřebné. Toto usnesení se doručí oprávněnému a povinnému do vlastních rukou, přičemž povinnému se doručí i návrh na nařízení exekuce. Od tohoto doručení nesmí povinný nakládat se svým majetkem. Proti usnesení o nařízení exekuce je možné se odvolat. V odvolání nelze namítat jiné skutečnosti než ty, které jsou rozhodné pro nařízení exekuce. Pokud nebudou v odvolání uvedeny žádné skutečnosti, které by byly rozhodné pro nařízení exekuce, soud odvolání odmítne. Exekutor upustí od provedení exekuce jen za situace, že povinný splní dobrovolně to, co mu ukládá exekuční titul a zároveň uhradí náklady exekuce.⁷⁴

Exekutor poté, co mu bylo doručeno usnesení o nařízení exekuce, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena a vydá exekuční příkaz, který má účinek nařízení výkonu rozhodnutí podle OSŘ. Proti exekučnímu příkazu není přípustný žádný z opravných prostředků. Exekuční titul musí obsahovat označení soudu, který rozhodl o provedení exekuce, označení exekutora, který je pověřen provedením exekuce, označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila, označení účastníků, označení povinnosti, která má být exekucí vymožena, způsob provedení exekuce, označení osob,

---

⁷⁴ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 462. ISBN 978-80-7357-686-8.

kterým se doručuje exekuční příkaz, výrok, poučení o odvolání, den a místo jeho vydání a podpis exekutora.⁷⁵

Při rozhodování o vhodném způsobu provedení exekuce musí exekutor zvolit takový typ, aby nedošlo k nepoměru mezi výší závazku povinného a cenou předmětu, z něhož má být splnění závazku dosaženo. Při určování způsobu provedení exekuce, může exekutor vyzvat oprávněného k jeho návrhu. Pokud nebude k provedení exekuce postačovat jeden ze způsobů, lze exekuci provést i více způsoby, případně všemi zákonem stanovenými způsoby. Způsoby provedení exekuce jsou následující:

- pokud jde o exekuci, která ukládá zaplacení peněžité částky, pak ji lze provést srážkami ze mzdy a jiných příjmů, přikázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí či prodejem podniku,
- v případě, že se jedná o exekuci, která ukládá jinou povinnost než zaplacení peněžité částky, lze ji provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci nebo provedením prací a výkonů a
- jde-li o prodej zástavy, pak lze exekuci provést prodejem zastavených věcí a nemovitostí.⁷⁶

Exekuční příkaz doručí exekutor oprávněnému, povinnému, popřípadě i dalším osobám, které jsou na základě zvoleného způsobu exekuce v řízení činné. V momentě, kdy bude povinnému doručen exekuční příkaz, nesmí povinný dále nakládat se svým majetkem, a to včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, výjimku zde tvoří běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a udržování a správa majetku. Dále nesmí povinný majetek převést na někoho jiného nebo jej jakkoliv zatížit.⁷⁷

Exekuce skončí buďto dobrovolným splněním dlužníkovy povinnosti nebo jejím zastavením.

---

⁷⁵ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 462. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁷⁶ Tamtéž, s. 467.

⁷⁷ EŘ § 47 odst. 4

3.2.3 Náklady exekuce a odměna exekutora

S provedením exekuce vznikají exekuční náklady, mezi které v případě exekuce prováděné soudními exekutory patří odměna exekutora, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při provedení exekuce, náhrada za doručení písemností, odměna a náhrada nákladů správci podniku a je-li exekutor nebo správce podniku plátcem daně z přidané hodnoty, je nákladem exekuce také příslušná daň.⁷⁸

Oprávněný má právo na náhradu nákladů, které vynaložil k vymáhání nároku. Tyto náklady zaplatí oprávněnému povinný. Náklady exekuce hradí exekutorovi povinný. Exekutor může jak náklady exekuce, tak i náklady oprávněného vymocit na základě příkazu k úhradě nákladů exekuce, a to některým ze způsobů určených k provádění exekuce na peněžitá plnění. Výše zmíněné náklady exekutor určí v příkazu, který doručí oprávněnému a povinnému. Proti příkazu může účastník podat do 8 dnů od doručení námitky. Pokud exekutor námitkám nevyhoví, postoupí je bez zbytečného odkladu příslušnému soudu, který o nich rozhodne do 15 dnů. Rozhodnutí soudu o námitkách se doručí exekutorovi, oprávněnému a povinnému, přičemž je stanoveno, že proti tomuto rozhodnutí není přípustný žádný opravný prostředek.⁷⁹

Exekutor a oprávněný mohou uzavřít také písemnou smlouvu o provedení exekuce, v níž si mohou sjednat smluvní odměnu za její provedení. Tento typ odměny ale nebude nákladem exekuce. Smlouva nabude účinnosti dnem, kdy je usnesení o pověření exekutora provedením exekuce doručeno exekutorovi.⁸⁰

Velikost exekutorovy odměny je stanovena vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou exekutorem. Na základě této právní úpravy zde autorka uvádí jen krátký přehled odměn za jednotlivé způsoby provedení exekuce. Odměna za exekuci na peněžitá plnění činí 1% až 15% z vymáhané částky, nejméně však 3 000 Kč⁸¹, odměna za provedení exekuce

⁷⁸ EŘ § 87 odst. 1

⁷⁹ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. s. 340. ISBN 978-80-7400-179-6.

⁸⁰ RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 152. ISBN 978-80-7201-767-6.

⁸¹ Odměna za provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky činí do 3 000 000 Kč základu 15 %, z přebývajících částky až do 40 000 000 Kč základu 10 %, z přebývajících částky až do 50 000 000 Kč základu 5 %, z přebývajících částky až do 250 000 000 Kč základu 1 %. Částka nad 250 000 000 Kč se do základu nezapočítává.

vyklizením činí 10 000 Kč za každou vyklizenou nemovitost a odměna za exekuci odebráním věci je pak 15% z hodnoty věci, nejméně však 2 000 Kč.⁸²

Vedle toho exekutorovi náleží také náhrada hotových výdajů v paušální částce 3 500 Kč. Tato částka zahrnuje především soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů.⁸³ Po sečtení se tak celkové exekuční náklady vyšplhají na částku 6 500 Kč. V případě, že je exekutor plátce daně částka se navýší ještě o 20% a tudíž konečná suma bude 7 800 Kč.

3.3 Daňová exekuce

Daně jsou z právního hlediska povinnou platbou, kterou stát stanoví k získání příjmů do veřejného rozpočtu pro uhrazení celospolečenských potřeb. Tyto povinnosti jsou realizovány prostřednictvím správců daní v tzv. daňovém řízení. Smyslem daňového řízení je vyměřit daňovou povinnost a zajistit její splacení ze strany daňového subjektu. V případě, že daňový subjekt tuto povinnost na základě platební neschopnosti nebo své nedbalosti nesplní, hovoříme o tzv. daňových nedoplatecích. Ty jsou pak pro daňové subjekty velmi nepříjemnou záležitostí, jelikož mohou vyústit až v samotnou exekuci.⁸⁴

Daňovou exekuci vykonává **správce daně**, kterým je správní orgán nebo jiný státní orgán (tzn. orgán veřejné moci), a to v rozsahu, v jakém je mu na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní. Orgány veřejné moci jsou nejen finanční orgány (tedy finanční úřady a finanční ředitelství), ale i jiné orgány, kterými jsou ministerstvo financí, celní orgány, orgány územního samosprávného celku, popřípadě fyzické a právnické osoby, které mají působnost v oblasti veřejné správy.⁸⁵ I přes toto poměrně obsáhlé vymezení správce daně, jsou k výkonu daňové exekuce oprávněny pouze finanční a celní úřady.

---

⁸² vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou exekutorem §§ 6 - 8

⁸³ vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou exekutorem § 13 odst. 1

⁸⁴ GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitá plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 33. ISBN 978-80-7201-621-1.

⁸⁵ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 591 ISBN 978-80-7357-686-8.

3.3.1 Základní předpoklady daňové exekuce

Aby správce daně mohl zahájit exekuční řízení, musí být i zde, stejně jako u předcházejících druhů exekucí, splněny základní předpoklady. Ty lze rozdělit na předpoklady věcného charakteru a předpoklady procesní. K věcným předpokladům patří zejména existence daňového nedoplatku, který nebyl uhrazen v řádném termínu, existence vykonatelného exekučního titulu a skutečnost, že právo vymáhat daň dosud nezaniklo.⁸⁶

Existence daňového nedoplatku

Pokud daňový subjekt nezaplatí řádně a včas svou daň, vznikne mu tzv. daňový nedoplatek. Před tím, než správce daně přistoupí k jeho vymáhání, může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o jeho výši a upozornit ho na následky s jeho neuhrazením. Daňový subjekt pak může v souvislosti s tímto vyrozuměním dobrovolně částku uhradit. V opačném případě bude nařízena daňová exekuce.⁸⁷

Exekuční titul

Exekuční titul je materiální podmínkou pro vymáhání daňového nedoplatku. Pro daňovou exekuci zákon stanoví tři speciální typy exekučních titulů, kterými jsou vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí a vykonatelný zajišťovací příkaz. Z exekučního titulu následně vychází exekuční příkaz, který je podkladem pro vykonání exekuce.

Vykonatelný výkaz nedoplatků je sestavený z údajů evidence daní příslušného daňového subjektu. Jedná se o vnitřní akt správce daní, který nelze považovat za rozhodnutí a daňovému dlužníkovi se zpravidla nedoručuje. Tento výkaz je vykonatelný pouze tehdy, jsou-li všechny položky, které jsou v něm uvedené, vykonatelné. Výkaz nedoplatku musí dle DŘ obsahovat označení správce, číslo jednací, označení dlužníka, údaje o jednotlivých nedoplatcích, podpis úřední osoby (lze nahradit elektronickým podpisem), otisk razítka, potvrzení vykonatelnosti a den, k němuž byl výkaz nedoplatků sestaven.⁸⁸

Vykonatelným rozhodnutím se ukládají peněžité plnění, mezi která patří např. platební výměry, dodatečné platební výměry, rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty a další.

---

⁸⁶ RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 23. ISBN 978-80-7201-767-6.

⁸⁷ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 640. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁸⁸ Tamtéž, s. 693.

Toto rozhodnutí je vykonatelné, jestliže se proti němu nelze odvolat, odvolání nemá odkladný účinek, nebo pokud uplynula lhůta plnění, pakliže byla stanovena.⁸⁹

Vykonatelný zajišťovací příkaz je rozhodnutí, kterým správce daně uloží daňovému subjektu zaplacení uvedené částky, a to v případě, že je na místě odůvodněná obava, že daň, u které dosud neuplynul den splatnosti, nebo která dosud nebyla stanovena, bude v době její vymahatelnosti nedobytná nebo bude její vymáhání spojeno se značnými potížemi. Jedná se tedy o jistý druh předběžného opatření, v rámci kterého musí brát správce daně v potaz nebezpečí z prodlení. Pokud toto nebezpečí z prodlení nehrozí, stanoví správce daně, aby daňový subjekt zaplatil částku do tří pracovních dní. V opačném případě je zajišťovací příkaz vykonatelný okamžikem oznámení daňovému subjektu.⁹⁰

Lhůta pro placení daně

Správce daně nemůže vybírat a vymáhat daňový nedoplatek po uplynutí zákonem stanové lhůty pro placení, která činí 6 let. Tato lhůta začne zpravidla běžet dnem splatnosti daně a v případě, že byla stanovena náhradní lhůta splatnosti, začne lhůta pro placení běžet až tímto dnem.⁹¹ Pokud bude před uplynutím lhůty pro placení daně správcem daně učiněn úkon (může jím být např. zahájení exekučního řízení podle DŘ nebo podle jiného zákona, zřízení zástavního práva nebo oznámení rozhodnutí o posečkání), běží lhůta pro placení daně ode dne, v němž byl tento úkon učiněn.⁹²

Lhůta pro placení daně končí nejpozději uplynutím 20 let od jejího počátku, s výjimkou nedoplatku zajištěného zástavním právem, kde promlčecí právo zaniká až po 30 letech.⁹³

Vedle těchto obecných podmínek musí být splněny i další tzv. procesní předpoklady, kterými jsou pravomoc správce daně, příslušnost správce daně a procesní způsobilost.⁹⁴

Pravomoc správce daně

Pravomoc lze definovat jako souhrn práv a povinností, které jsou příslušným subjektům přiznány zákonem a umožňují jim tak splnění delegovaných úkolů. V případě správce daně je jeho pravomocí vést daňová řízení a jiná řízení podle DŘ, provádět vyhledávací činnost, kontrolovat plnění povinností osob zúčastněných na správě daní, vyzývat

---

⁸⁹ DŘ § 103 odst. 2

⁹⁰ DŘ § 167 odst. 1 - 3

⁹¹ DŘ § 160 odst. 1

⁹² DŘ § 160 odst. 2 - 3

⁹³ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 689. ISBN 978-80-7357-686-8.

⁹⁴ RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 24 ISBN 978-80-7201-767-6.

ke splnění povinností a zabezpečit placení daní. Pro účely správy daní může správce daně dále zřizovat registry a evidence daňových subjektů a jejich daňových povinností.⁹⁵

Příslušnost správce daně

Na základě místní příslušnosti je správci daně vymezeno území, v němž je oprávněn a zároveň povinen vykonávat svou činnost. Místní příslušnost správce daně se u fyzické osoby řídí jejím místem pobytu, u právnické osoby je určena jejím sídlem, a v případě, že je předmětem daně nemovitost, je ke správě daní oprávněn ten správce daně, v jehož obvodu územní působnosti se nemovitost nachází.⁹⁶ Jestliže je projednávaná věc v územní působnosti několika správců daně, řízení provede ten z nich, u kterého bylo dané řízení zahájeno nejdříve.⁹⁷

Procesní způsobilost

Daňový subjekt může při správě daní jednat samostatně, a to v rozsahu, v jakém má způsobilost k právním úkonům. Obecně lze říci, že pokud je daňovým subjektem fyzická osoba, nabývá způsobilosti k právním úkonům svou zletilostí. Fyzická osoba může v řízení správy daní jednat sama nebo být zastoupena. Zástupcem může být zákonný zástupce, ustanovený zástupce, zmocněnec, společný zmocněnec, společný zástupce nebo prokurista.⁹⁸

Daňovým subjektem může být také právnická osoba, která procesní způsobilost nabude dnem jejího zřízení. Ve vykonávacím řízení bude právnickou osobu zastupovat její statutární orgán nebo ten, kdo prokáže, že je oprávněn jednat jejím jménem.⁹⁹

3.3.2 Vymáhací řízení

Jestliže má daňový subjekt u příslušného správce daně zaevidovaný určitý daňový nedoplatek, pak má tento správce právo přistoupit k jeho vymáhání. V rámci procesu vymáhání používá správce zákonem stanovené prostředky, kterými donutí dlužníka, aby uhradil svou splatnou daňovou pohledávku. Je ovšem důležité říci, že vymáhání daní v mnoha případech předchází realizace zajišťovacích vztahů, kterými dle DŘ mohou být

---

⁹⁵ DŘ § 11 odst. 1 písm. a) – e)

⁹⁶ DŘ § 13 odst. 1, 2

⁹⁷ DŘ § 14 odst. 1

⁹⁸ DŘ § 24 odst. 1, § 25 odst. 1

⁹⁹ DŘ § 24 odst. 2

zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, zajištění daně ručením nebo bankovní zárukou, zástavní právo a možnost zajistit daň prostřednictvím zaplacení zálohy.¹⁰⁰

Daňová exekuce se zahajuje vždy z úřední moci a ne na návrh oprávněného, jak je tomu u exekucí soudních či správních. Správce daně může zabezpečit vymáhání daňového nedoplatku také prostřednictvím soudu nebo soudního exekutora, či jej uplatnit v insolvenčním řízení nebo přihlášením do veřejné dražby.¹⁰¹

Daňová exekuce se nařizuje vydáním exekučního příkazu. Exekuční příkaz je rozhodnutím správce daně a obsahuje tyto náležitosti:

- označení správce daně, který exekuční příkaz vydal,
- číslo jednací,
- označení příjemce exekučního příkazu (neboli dlužníka),
- výrok s uvedením
  - právního předpisu, podle něhož bylo rozhodováno,
  - způsob provedení daňové exekuce,
  - částky a čísla účtu příslušného poskytovatele platebních služeb, na který má být částka uhrazena,
  - výši nedoplatku (jistina a příslušenství ke dni vydání exekučního příkazu),
  - výši exekučních nákladů,
  - odkaz na exekuční titul (vykonatelné rozhodnutí, vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné zajištění),
- lhůta k plnění,
- poučení, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit a u kterého správce daně,
- podpis úřední osoby s uvedením jména, příjmení a pracovního zařazení a otisk úředního razítka; tuto náležitost lze nahradit elektronickým podpisem úřední osoby,
- datum, kdy byl exekuční příkaz podepsán,
- odůvodnění, ve kterém správce daně uvede důvody výroku rozhodnutí.¹⁰²

Pokud se částka, pro kterou je daňová exekuce nařizována, zvyšuje po nařízení exekuce o úrok z prodlení, nařídí správce daně ve výroku exekučního příkazu i exekuci příslušného úroku a rovněž uvede způsob jeho výpočtu. Exekuční příkaz se následně doručí

---

¹⁰⁰ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 688. ISBN 978-80-7357-686-8.

¹⁰¹ DŘ § 175 odst. 1, 2

¹⁰² VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 689. ISBN 978-80-7357-686-8.

dlužníkovi a dalším příjemcům tohoto rozhodnutí. Proti exekučnímu příkazu se lze odvolat u správce daně, který jej vydal, a to ve lhůtě 15 dní ode dne jeho doručení. Odvolání nemá odkladný účinek.¹⁰³

Daňovou exekuci může správce daně provést několika způsoby, jejichž taxativní výčet uvádí DŘ. Mezi tyto způsoby patří srážky ze mzdy, příkázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, příkázání jiné peněžité pohledávky, postižení jiných majetkových práv, prodej movitých věcí a prodej nemovitostí.¹⁰⁴

Správce daně vybere způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude muset daňový subjekt uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.¹⁰⁵ Je nutné podotknout, že při volbě způsobu volí správce daně nejdříve jeden z prvních pěti zde uvedených způsobů a až následně se může rozhodnout pro prodej nemovitosti. Oproti OSŘ neumožňuje DŘ správci daně realizovat daňovou exekuci prodejem podniku nebo prodejem zástavy. Pokud ovšem dlužník vlastní takový majetek a správce daně nemá jinou možnost, jak uspokojit své pohledávky, musí se v takovém případě obrátit na soud nebo soudního exekutora.¹⁰⁶

Závěrem by se autorka chtěla jen několika slovy zmínit o vyloučení majetku z daňové exekuce. OSŘ určí obecně majetek, který nelze exekučně postihnout. Nicméně DŘ tato ustanovení OSŘ doplňuje a umožňuje podat třetím osobám návrh na vyloučení případného dalšího majetku. Tento návrh mohou třetí osoby podat ve lhůtě 15 dní od doručení exekučního příkazu. Návrh může podat také exekuční správní orgán, který při své činnosti zjistí, že existuje právo, které znemožňuje provedení daňové exekuce. O tomto návrhu musí příslušný správní orgán rozhodnout do 30 dní. Proti danému rozhodnutí je možné se odvolat, a to v délce 15 dní od jeho doručení. S majetkem, který je předmětem návrhu, není možné po celou dobu daňové exekuce nakládat.¹⁰⁷

---

¹⁰³ DŘ § 178 odst. 2, 4

¹⁰⁴ DŘ § 178 odst. 5

¹⁰⁵ DŘ § 175 odst. 2

¹⁰⁶ VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 690. ISBN 978-80-7357-686-8.

¹⁰⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 293. ISBN 978-80-87212-34-9.

3.3.3 Exekuční náklady

Pokud daňová exekuce byla provedena oprávněně, je povinen exekuční náklady zaplatit dlužník. Tyto náklady budou dle DŘ § 2 příslušenstvím jeho nesplacené daně. Mezi exekuční náklady, které hradí dlužník při daňové exekuci, patří náklady na nařízení exekuce, náklady na výkon prodeje a hotové výdaje, které vznikly při provádění exekuce. Povinnost uhradit exekuční náklady uloží správce daně exekučním příkazem nebo samostatným rozhodnutím. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat ve lhůtě 15 dní od jeho doručení.¹⁰⁸

Náklady na nařízení daňové exekuce činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně však ve výši 500 Kč a nejvíce 500 000 Kč. Povinnost zaplatit tyto náklady vzniká dlužníkovi vydáním exekučního příkazu nebo vydáním samostatného rozhodnutí, ve kterém správce daně stanoví jejich výši. Náklady za výkon prodeje jsou stanoveny stejným způsobem a ve stejné výši, nicméně povinnost jejich úhrady vzniká dlužníkovi zahájením dražby nebo zpeněžením předmětu daňové exekuce mimo dražbu. Oba výše vedené druhy nákladů se počítají z vymáhané částky zaokrouhlené na celé stokoruny dolů. U téhož daňového nedoplatku je lze vymáhat pouze jednou.¹⁰⁹

Hotové výdaje vzniklé při provádění exekuce se oznámí dlužníkovi samostatným rozhodnutím. Dlužník je pak povinen tyto náklady uhradit do 15 dní ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Hotové výdaje se hradí i v případě, že nedošlo k realizaci prodeje. Mezi tento druh exekučních nákladů řadíme např. náklady na odvoz věcí, náklady za uskladnění věcí nebo úhradu za provedení znaleckého posudku.¹¹⁰

Exekuční náklady se z vymožené částky uspokojují vždy přednostně. Jako první v pořadí budou uhrazeny hotové výdaje.¹¹¹

Pokud byla daňová exekuce provedena neoprávněně, nese náklady řízení správce daně. Při neoprávněném vymáhání nedoplatků, předaném v rámci dělené správy, přenáší DŘ povinnost k úhradě vzniklých sankcí na orgán veřejné moci, který toto neoprávněné vymáhání zapříčinil. Tento orgán uhradí správci daně hotové výdaje, úrok z neoprávněného jednání a náhradu škody.¹¹²

---

¹⁰⁸ DŘ § 182 odst. 1 - 4

¹⁰⁹ DŘ § 183

¹¹⁰ DŘ § 182 odst. 5

¹¹¹ DŘ § 184 odst. 3

¹¹² DŘ § 184 odst. 5

3.4 Správní exekuce

Správní exekuce je relativně samostatnou a speciálně upravenou částí správního procesu, která nastane v případě, když povinná osoba nesplnila řádně a včas povinnost jí uloženou na základě správního rozhodnutí. Podle povahy uložené povinnosti se správní exekuce obecně rozlišuje na exekuci na peněžitá plnění a exekuci na nepeněžitá plnění. Toto dělení je velmi důležité z hlediska právní úpravy a stanovení orgánů, které jsou k provádění jednotlivých způsobů exekucí oprávněny.

3.4.1 Předpoklady správní exekuce

Aby mohla být správní exekuce řádně nařízena a provedena, musí být splněny všechny zákonem stanovené procesní předpoklady. Mezi stěžejní požadavky pro zahájení exekučního řízení podle SŘ patří dobrovolné nesplnění uložené povinnosti a existence vykonatelného exekučního titulu. Vedle toho musí být splněny i další podmínky, kterými jsou podání návrhu, uplynutí lhůty pro plnění, existence příslušného exekučního správního orgánu a skutečnost, že právo na vymáhání povinnosti dosud nezaniklo.¹¹³

Dobrovolné nesplnění povinnosti

Exekuční řízení bude zahájeno, jestliže účastník ve stanovené lhůtě dobrovolně nesplnil povinnost, která mu byla uložena na základě správního rozhodnutí nebo schváleného smíru. Pokud povinný splní svou povinnost v době, kdy již bylo zahájeno řízení za účelem výkonu rozhodnutí, pak se řízení hned zastaví. V případě, že účastník splní ve stanovené lhůtě uloženou povinnost jen částečně, vymáhá se exekučně jen nesplněný zbytek povinnosti.¹¹⁴

Exekuční titul

Exekuční titul je řádný podklad pro výkon rozhodnutí. V případě správní exekuce je exekučním titulem vykonatelné rozhodnutí nebo vykonatelný smír.¹¹⁵ Rozhodnutí je vykonatelné dnem nabytí právní moci nebo pozdějším dnem, který je uveden ve výrokové části. Rozhodnutí může být i předběžně vykonatelné, a to pokud odvolání nemá odkladný účinek.¹¹⁶

---

¹¹³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 281. ISBN 978-80-87212-34-9.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 282.

¹¹⁵ SŘ § 104

¹¹⁶ SŘ § 74 odst. 1

Návrh

Výkon rozhodnutí se provádí na návrh oprávněného nebo na návrh správního orgánu. V případě oprávněného se jedná o osobu, v jejíž prospěch musí povinný něco plnit nebo vůči které je zavázán konkrétní stanovenou a vynutitelnou povinností. Druhým aktivně legitimovaným subjektem, jak již bylo zmíněno, je správní orgán, který vydal v prvním stupni rozhodnutí nebo schválil uzavřený smír. Tento správní orgán dává podnět k exekuci pouze tehdy, pokud existuje prokazatelný veřejný zájem na provádění exekuce.¹¹⁷

Návrh na zahájení exekučního řízení se podává u příslušného exekučního správního orgánu nebo může být o jeho provedení požádán soud či soudní exekutor.¹¹⁸ Žádost o exekuci musí obsahovat všechny zákonem stanovené náležitosti, především z ní musí být patrné, kdo ji činí, jaké věci se týká a co se navrhuje, na závěr nesmí samozřejmě chybět podpis žadatele. V případě, že návrh neobsahuje všechny předepsané náležitosti nebo má jiné vady, pomůže správní orgán podateli zjištěné nedostatky odstranit nebo ho vyzve, aby tyto vady odstranil sám, přičemž mu k tomu stanoví přiměřenou lhůtu. Zároveň správní orgán upozorní podatele, že neodstranění těchto vad by mohlo mít za následek přerušování exekučního řízení.¹¹⁹

Uplynutí lhůty k plnění povinnosti

Exekuční řízení může být zahájeno až v případě, že uplynula lhůta stanovená ve výroku správního rozhodnutí ke splnění stanovené povinnosti. Tato lhůta začíná zpravidla běžet dnem následujícím po právní moci rozhodnutí. Pokud podání odvolání nemá vůči prvostupňovému rozhodnutí odkladný účinek, počítá se tato lhůta dnem následujícím po oznámení prvoinstančního rozhodnutí účastníkovi řízení, jímž se mu ukládá povinnost.¹²⁰

Příslušný exekuční správní orgán

Exekučním správním orgánem je správní orgán, který je určen k exekuci. V případě správní exekuce rozeznáváme exekuci na peněžitou a nepeněžitou plnění. Podle typu plnění se pak stanoví orgán, který je oprávněn dané exekuční řízení provádět. V případě exekuce na peněžitou plnění je exekučním správním orgánem obecný správce daně na základě ustanovení DŘ a také obecní či krajský úřad, je-li současně správním orgánem, který vydal

---

¹¹⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 284. ISBN 978-80-87212-34-9.

¹¹⁸ SŘ § 105 odst. 2

¹¹⁹ SŘ § 37 odst. 2, 3

¹²⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 282. ISBN 978-80-87212-34-9.

rozhodnutí v prvním stupni nebo schválil smír. Obecní úřad může o provedení exekuce požádat místně příslušného obecného správce daně.¹²¹

Exekuce na nepeněžitá plnění může být prováděna správním orgánem, který v prvním stupni vydal či schválil exekuční titul, je-li orgánem moci výkonné, obecním nebo krajským úřadem, který taktéž v prvním stupni vydal nebo schválil exekuční titul nebo obecním úřadem obce s rozšířenou působností, který provede exekuci na žádost jiného správního orgánu, v jehož správním obvodu má správní orgán sídlo.¹²²

Právo vymáhat povinnost dosud trvá

V případě promlčení práva musíme brát v potaz opět rozlišení exekuce na peněžitá a nepeněžitá plnění. V případě peněžitých plnění, kdy SŘ odkazuje k výkonu exekučního řízení na příslušná ustanovení DŘ, je promlčecí doba stanovena na 6 let. Jestliže bude proveden úkon směřující k vybrání, zajištění nebo vymožení stanovené peněžitě částky, promlčecí lhůta se přerušuje. Nová promlčecí lhůta pak začíná běžet po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl povinný účastník o tomto úkonu zpraven. Pokud bude tento postup zachován, je možné peněžitou částku vymáhat až do doby 20 let od konce roku, kdy se stala splatnou.¹²³

Na druhé straně SŘ upravuje maximální doby, ve kterých lze nařídit a provést exekuci na nepeněžitá plnění. Exekuční správní orgán může exekuci v těchto případech nařídit nejpozději do 5 let a provádět ji nejpozději do 10 let od doby, kdy měla být povinnost splněna.¹²⁴

3.4.2 Průběh exekučního řízení

Správní exekuce se dělí na exekuci peněžitou a nepeněžitou. Exekuce na peněžitá plnění se provádí srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí nebo prodejem nemovitostí. Vzhledem k tomu, že tento typ exekuce probíhá v režimu DŘ, nebude se autorka o něm již více zmiňovat, neboť jeho provedení je shodné s daňovou exekucí, která byla podrobně rozebrána v kapitole 3.3.

Vedle toho exekuce na nepeněžitá plnění probíhá v režimu SŘ. Exekuční řízení se zahajuje na návrh oprávněného nebo na návrh správního orgánu, který vydal v prvním stupni

---

¹²¹ SŘ § 106 odst. 1, 2

¹²² SŘ § 107 odst. 1, 2

¹²³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 283. ISBN 978-80-87212-34-9.

¹²⁴ SŘ § 108 odst. 4

rozhodnutí nebo schválil smír. Návrh je doručen příslušnému správnímu orgánu, který buďto exekuci vykoná sám, nebo požádá o její provedení soud nebo soudního exekutora. Při nepeněžitým plnění nemá oprávněný možnost si vybrat, jakým způsobem bude exekuce provedena, neboť tento způsob je dán povahou vynucované povinnosti.¹²⁵

Co se týče postupu před nařízením exekuce, je zcela na správním orgánu, zda umožní povinnému poslední možnost k dobrovolnému splnění uložené povinnosti na základě exekuční výzvy nebo ne. Před vydáním takové výzvy musí ovšem správní orgán posoudit celou situaci a zvážit, zda takový postup nezmaří účel exekuce. V případě, že exekuční výzva bude vyhotovena, musí v ní být uvedena zejména náhradní lhůta ke splnění povinnosti. Výzva se pak zašle všem účastníkům řízení. Proti exekuční výzvě se nelze odvolat.¹²⁶

Pokud se správní orgán pro exekuční výzvu nerozhodne nebo nastane-li situace, že náhradní lhůta pro splnění povinnosti uvedená ve výzvě marně uplynula, dojde k nařízení exekuce. Exekuce se nařizuje vydáním exekučního příkazu, který má formu usnesení, vydává se písemně a doručuje se všem účastníkům řízení. Exekuční příkaz musí být srozumitelný, jednoznačný a musí z něj být patrné, koho se týká, jaké věci mají být exekucí postiženy a jakým způsobem bude exekuce provedena. Proti exekučnímu příkazu se nelze odvolat. Mezi jednotlivé způsoby provedení exekuce na nepeněžitá plnění patří:

- náhradní výkon v případě zastupitelných plnění,
- přímé vynucení v případě nezastupitelných plnění, zejména se jedná o vyklizení, odebrání movité věci a předvedení,
- ukládání donucovacích pokut.¹²⁷

Při provádění exekuce má oprávněná úřední osoba povinnost prokázat se písemným pověřením, ze kterého jí vyplývají příslušná oprávnění a kde je zároveň uvedeno, na základě kterého exekučního příkazu postupuje. V souvislosti s prováděním exekuce je pak každý povinen umožnit této osobě vstup na místo, kde je potřeba exekuci provést.¹²⁸

---

¹²⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 300. ISBN 978-80-87212-34-9.

¹²⁶ SŘ § 109 odst. 1 - 3

¹²⁷ SŘ § 111, § 112

¹²⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 303. ISBN 978-80-87212-34-9.

3.4.3 Exekuční náklady

Exekuční náklady jsou náklady vzniklé v souvislosti s exekučním řízením. Rozlišujeme náklady povinného, které tvoří paušální částka ve výši 2 000 Kč a hotové výdaje, které vznikly při provádění samotné exekuce. Hotové výdaje hradí zálohově ze svého rozpočtu příslušný exekuční správní orgán, který je pak v plné výši převádí na toho, kdo je má uhradit. Exekuční náklady hradí ve většině případů povinný, pokud ovšem nebyla exekuce zastavena. V takové situaci hradí náklady ten, kdo o zastavení exekuce požádal. Zákon taktéž taxativně stanoví, kdy hradí náklady exekuce pouze povinný. Jedná se o případy, kdy byl vydán exekuční příkaz nebo pokud byla při exekuci odebráním movité věci odebrána věc oprávněnou úřední osobou nebo při exekuci přímým vynucením přistoupila tato osoba k vyklizení. Exekuční náklady vybírá exekuční orgán, který jejich náhradu uložil.¹²⁹

V této kapitole byly podrobně rozebrány jednotlivé druhy exekucí, kterými jsou exekuce soudní, exekuce prováděné soudním exekutorem, exekuce daňové a exekuce správní. V jednotlivých podkapitolách byly vymezeny předpoklady exekučního řízení, průběh exekučního řízení a exekuční náklady.

K celkovému shrnutí této kapitoly lze říci, že ač se jednotlivé exekuce v jistých bodech shodují, existuje poměrně dost odlišností, které činí dané exekuce individuálními a nezastupitelnými. Mezi takové odlišnosti patří zejména předmět exekuce, kvůli kterému je výkon nařízen, provedení samotného exekučního procesu a stanovení exekučních nákladů. Na druhé straně existují mezi jednotlivými exekucemi i podobné rysy, které můžeme nalézt zejména ve výčtech předpokladů, které musí být splněny pro nařízení a provedení exekuce. Mezi podobné předpoklady by autorka zařadila především podmínku nesplnění povinnosti dlužníkem ve stanovené lhůtě, existence exekučního titulu či zahájení řízení na návrh oprávněného subjektu. Veškeré společné i rozdílné rysy, jež jsou z této kapitoly zjevné, autorka porovná v následující části diplomové práce.

Závěr této kapitoly autorka věnuje krátké úvaze o právní úpravě exekucí. Na základě poznatků z druhé a třetí kapitoly lze říci, že ač jsou jednotlivé druhy exekucí upraveny ve zvláštních právních předpisech, jejich úprava není zcela dokonalá, a to zejména z důvodu, že zákony jsou mnohdy navzájem propletené a tím i místy nepřehledné. Kromě toho

---

¹²⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. s. 305-306. ISBN 978-80-87212-34-9.

jednotlivé právní předpisy, které upravují různé druhy exekučního řízení, odkazují i na další zákony či vyhlášky. Pakliže by autorka měla vybrat nejlépe upravený druh exekuce, byla by jím dozajista exekuce soudní, jelikož je jí v OSŘ věnována velká pozornost a tudíž je tato právní úprava velmi přehledná a snadno pochopitelná.

Dle autorky by bylo vhodné zavést do českého práva jakýsi exekuční kodex, který by shrnoval všechny druhy exekucí v jednom právním předpise a který by detailně upravoval každý druh ve zvláštním oddíle. Nicméně taková varianta by byla jistě velmi náročná, a to jak z hlediska zákonodárného, tak i z hlediska časového a finančního. Proto by možná pro začátek stačilo kompletně doplnit úpravu jednotlivých druhů exekucí ve stávajících právních předpisech tak, že by již nebylo nutné odkazovat na další zákony.

4 Komparace exekucí

V předchozí kapitole byly podrobně rozebrány jednotlivé druhy exekucí, jako je exekuce soudní, exekuce prováděná soudními exekutory, exekuce daňová a exekuce správní. Při jejich popisu byl kladen důraz zejména na předpoklady řízení, průběh exekučního řízení a na exekuční náklady. Zjištěné poznatky autorka přenesla do čtvrté kapitoly této diplomové práce s názvem „Komparace exekucí“, ve které jsou jednotlivé druhy exekucí porovnány. Srovnání je provedeno z různých hledisek, např. z hlediska právní úpravy, terminologie, zahájení exekučního řízení, způsobů provedení exekuce, exekučních nákladů a dalších.

4.1 Společné znaky

Dříve než autorka přistoupí k porovnání rozdílných rysů jednotlivých druhů exekucí, popíše i několik společných znaků, které tyto exekuce sdílejí. Je nutno podotknout, že společné rysy jsou spíše výjimkou.

Prvním znakem, jenž je pro všechny druhy exekucí společný, je samotný účel exekuce, který má zajistit oprávněnému na základě nuceného zásahu státu (soudu nebo orgánu státní správy) uspokojení jeho práva vůči povinnému, který nesplnil to, co mu ukládalo pravomocné a vykonatelné rozhodnutí. Kromě toho by se za společný znak daly považovat také velmi podobné výčty předpokladů jednotlivých exekučních řízení, které musí být splněny, aby mohla být exekuce nařízena a zároveň i provedena. Mezi tyto společné předpoklady patří uplynutí lhůty pro dobrovolné plnění povinnosti ze strany povinného, podání návrhu na provedení exekučního řízení, existence exekučního titulu, příslušnost a pravomoc oprávněného exekučního orgánu a skutečnost, že právo na vymáhání dosud nezaniklo. Je třeba zdůraznit, že shodný je pouze výčet předpokladů řízení, nikoliv objasnění jeho dílčích podmínek, ty jsou u jednotlivých druhů exekucí odlišné. Pokud některé z podmínek nebudou splněny, musí být tyto nedostatky odstraněny, jinak nelze v exekuci pokračovat a řízení bude zastaveno.

4.2 Odlišné znaky

Jak již bylo v úvodu kapitoly zmíněno, hlavním cílem této části diplomové práce je nalezení rozlišných znaků exekucí a jejich porovnání. Pro větší přehlednost jsou exekuce porovnávány z různých hledisek v dílčích podkapitolách.

4.2.1 Hledisko právní úpravy

Jelikož je v českém právním řádu exekuce rozdělena na několik druhů a každý druh je upraven jiným právním předpisem, může se člověku zdát tato úprava exekucí poněkud chaotická a nepřehledná. To se ve skutečnosti jeví i autorce samotné, neboť jsou tyto předpisy navzájem propletené a téměř každý z nich odkazuje při provádění exekucí alespoň v jedné ze svých částí na další zákon či vyhlášku. Obecně lze tedy konstatovat, že ani jeden druh exekuce není upraven pouze jedním právním předpisem.

I přesto všechno jsou z pohledu autorky nejlépe upraveny exekuce soudní, které jsou zakotveny v OSŘ. V tomto právním předpise je exekuci věnována celá šestá část pod názvem „Výkon rozhodnutí“, která je rozdělena do osmi hlav, přičemž první z nich se věnuje nařízení a provedení exekucí a zbylých sedm pak popisuje provedení jednotlivých způsobů exekucí. Přestože je úprava v OSŘ velmi podrobná, tak i tento zákon odkazuje na další právní předpis, kterým je ZSP, kde jsou vymezeny jednotlivé částky, které se účtují za podání návrhu na výkon rozhodnutí. OSŘ se používá jako základní právní předpis pro provádění exekuce soudní, ale také jako podpůrný předpis pro provádění dalších druhů exekucí, tedy exekuce prováděné soudním exekutorem, exekuce daňové a exekuce správní.

V případě daňové exekuce se právní úprava zásadně zlepšila přijetím nového DŘ, který nahradil původní ZSDP. Exekuci je v novém DŘ věnována mnohem větší pozornost, nicméně i tento zákon odkazuje na příslušná ustanovení OSŘ. Stejně je tomu i v případě EŘ, který upravuje exekuce prováděné soudními exekutory. Tento zákon kromě odkazu na příslušná ustanovení OSŘ odkazuje i na vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou exekutorem, kde je zakotvena odměna exekutora a další náklady exekučního procesu.

Ovšem zcela nejhůře jsou na tom z hlediska právní úpravy exekuce správní. Plyne tak z jejich rozdělení na exekuce peněžité a nepeněžité povahy, přičemž každý způsob je upraven jiným zákonem. V případě exekucí na nepeněžitá plnění je to SŘ, který v daných paragrafech odkazuje na příslušná ustanovení OSŘ. U peněžitých plnění je situace mnohem složitější, jelikož SŘ nejdříve odkazuje na postup pro správu daní, tedy na DŘ, který následně směřuje k využití OSŘ, tudíž se dá v tomto případě hovořit o jakési trojkolejnosti právních předpisů.

Závěrem k právní úpravě exekucí se dá konstatovat, že komplexně a jednoznačně nejlépe jsou upraveny exekuce soudní. Na druhé straně nejhůře jsou upraveny exekuce správní.

4.2.2 Hledisko terminologie

Lidé, kterým hrozí exekuce nebo proti kterým je exekuce dokonce vedena, při pročítání zákonů mnohdy tápou, a to z důvodů špatné terminologie. Na jedné straně jsou pro některé pojmy používány dva termíny, na straně druhé nejsou některé z pojmů dostatečně vysvětleny. Není tedy divu, že lidé nevědí, jak v takových případech postupovat, a proto se mnohdy obrací se svými dotazy na internetové právní rádce.

Jako příklad dvou pojmů, které označují tutéž a samou věc, kterou je nucená realizace práv a povinností, uvádí autorka výkon rozhodnutí a exekuci. Pojem výkon rozhodnutí se používá při provádění exekucí soudních a je zakotven v OSŘ. Na druhé straně termín exekuce je využíván u ostatních druhů exekucí. Vysvětlení této situace, kdy dva pojmy označují jednu věc, pramení z historie. Jako první byl na našem území používán pojem exekuce. Ten byl ale v roce 1963 nahrazen termínem výkon rozhodnutí, který byl zaveden do právního řádu s vydáním nového OSŘ. I přesto, že je výkon rozhodnutí v OSŘ zastoupen i v současnosti, v obecné terminologii se více uplatňuje již zlidovělý výraz exekuce. Pojem exekuce se do českého práva oficiálně navrátil až v roce 2001, kdy byl přijat EŘ. Pro lepší přehlednost a orientaci v jednotlivých zákonech navrhuje autorka sjednocení těchto pojmů v jeden termín, kterým by byla exekuce.

Kromě toho jsou v zákonech některé z pojmů také nedostatečně vysvětleny. Jako příklad zde můžeme uvést termín správce daně. Tento výraz by měl mimo jiné označovat orgán, který je oprávněn k provádění daňové exekuce a správní exekuce na peněžité plnění, nicméně to z příslušných ustanovení daných paragrafů jak v DŘ, tak i v SŘ není zřejmé, tudíž si člověk může pouze dovodit, že se pravděpodobně jedná o místně příslušný finanční úřad. Jelikož objasnění některých pojmů je matoucí, navrhuje autorka jejich doplnění, a to tak, aby jejich nové vymezení bylo jasné všem případným čtenářům.

4.2.3 Hledisko orgánů oprávněných k provádění exekucí

Jak už z názvu jednotlivých druhů exekucí vyplývá, jsou k jejímu provádění oprávněny různé exekuční orgány. V případě exekucí soudních se jedná o obecné soudy, u exekucí prováděných soudními exekutory jde pak o samotné exekutory. Ti ale musí vždy před zahájením exekuční činnosti požádat o povolení k jejímu provedení příslušný soud. Daňová exekuce je pak vykonávána finančními a celními úřady. Prostřednictvím finančních úřadů mohou být prováděny i exekuce správní, které jsou mimo to vykonávány také obecními a krajskými úřady.

Jak u exekucí správních tak i u daňových může příslušný orgán požádat o provedení exekuce soud nebo soudního exekutora. Z toho vyplývá, že soud i soudní exekutor jsou laicky řečeno „univerzálními“ exekučními orgány, které v podstatě mohou vykonat jakýkoliv druh exekuce. Jako příklad zde autorka uvádí exekuci daňovou, při které dlužník vlastní podnik a správce daně, který nemá oprávnění k provedení tohoto způsobu exekuce a nemůže svou pohledávku vymoci jinými způsoby, využije možnosti požádat o provedení exekuce soud nebo soudního exekutora, který exekuci následně vykoná.

4.2.4 Hledisko exekučních titulů

Rozdílnost autorka nalézá také ve výčtech exekučních titulů u jednotlivých druhů exekučních řízení. Ještě dříve než se dostaneme k jejich vymezení a porovnání, musíme zdůraznit, že z hlediska exekučních titulů je pro všechny druhy exekucí společná jedna věc, kterou je jeho předepsaná forma. Na základě právních předpisů tak musí exekuční titul obsahovat přesné označení účastníků řízení, vymezení plnění a určení lhůty k plnění. Pokud bude rozhodnutí některou z těchto položek postrádat, nebude vykonatelné a nemůže se tudíž stát ani podkladem pro exekuci. Exekuční titul musí být také vždy opatřen doložkou o vykonatelnosti, kterou k rozhodnutí připojí orgán, který rozhodnutí vydal. Tímto jsou shrnuty společné rysy exekučních titulů a můžeme přejít k rozdílným výčtům v rámci jednotlivých druhů exekucí.

Nejrozsáhlejší výčet exekučních titulů obsahuje OSŘ, neboť jako jediný právní předpis upravující exekuce, zahrnuje i tituly cizozemské. Tento výčet v OSŘ je jako jediný demonstrativní, což znamená, že není vyčerpávající. Na druhé straně výčty v EŘ, SŘ a DŘ jsou taxativní, neboli úplné. U exekuce soudní se tedy můžeme střetnout s těmito tituly: vykonatelná rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají

právo nebo postihují majetek, vykonatelná rozhodnutí soudů ve správním soudnictví, vykonatelná rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených, vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených, notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsaných podle zvláštních zákonů, vykonatelná rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelných smírů, vykonatelná rozhodnutí a výkazy nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení, rozhodnutí orgánů Evropských společenství, jiná vykonatelná rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž soudní výkon připouští zákon.¹³⁰ Na základě tohoto výčtu lze konstatovat, že soudy mají v rámci exekucí největší pravomoci, neboť mohou rozhodovat v řadě sporných věcí. S velmi podobným avšak ne stejným výčtem disponují také soudní exekutoři.

Vedle toho výčet exekučních titulů, jakožto podkladů pro výkon exekuce, je u správní a daňové exekuce poněkud strohý. U exekuce daňové je jím vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí a vykonatelný zajišťovací příkaz. Ještě o něco chudší je výčet u exekuce správní, u které SŘ vymezuje jako exekuční tituly vykonatelné rozhodnutí a vykonatelný smír. Na základě poznatku, podle kterého víme, že správní orgán i správce daně může o výkon exekuce požádat soud nebo soudního exekutora, můžeme jejich exekuční tituly nalézt i v soudních a exekutorských výčtech.

4.2.5 Hledisko zahájení exekučního řízení

Rozdíly mezi jednotlivými druhy exekucí autorka nalézá i při porovnání samotného zahájení exekučního procesu. Základní rozdíl přitom spatřuje v osobě, popřípadě orgánu, který může podat návrh na nařízení exekuce. V případě exekuce soudní a exekuce prováděné soudními exekutory podává návrh na nařízení exekuce vždy oprávněná osoba. Takový postup nepřipouští DŘ, v rámci kterého se daňová exekuce zahajuje pouze z moci úřední. Nicméně je třeba si uvědomit, že při daňové exekuci je příslušný správce daně jak exekučním orgánem, tak i zároveň oprávněným subjektem. Vedle toho exekuce správní může být zahájena jak na návrh oprávněné osoby, tak i na návrh od příslušného správního orgánu¹³¹.

---

¹³⁰ OSŘ § 274

¹³¹ Návrh může podat jen ten správní orgán, který vydal v prvním stupni rozhodnutí nebo schválil uzavřený smír. Tento správní orgán dává podnět k exekuci pouze za předpokladu, že existuje prokazatelný veřejný zájem na provádění exekuce.

I v případě návrhu můžeme nalézt jeden společný znak, kterým je skutečnost, že k tomu, aby mohlo být řízení na návrh zahájeno, musí být tento návrh úplný. V případě, že návrh obsahuje nějaké nedostatky, musí být odstraněny, jinak bude exekuční řízení zastaveno.

Dalším rozlišovacím znakem z hlediska zahájení exekučního řízení je zpoplatnění návrhu. Poplatky za návrh se vybírají pouze u exekuce soudní, další druhy exekucí nemají návrhy zpoplatněny. Vedle toho je také podstatné zdůraznit, že pouze u exekuce soudní může oprávněný subjekt ve svém návrhu navrhnout jeden ze způsobu provedení výkonu rozhodnutí dle OSŘ.

V této podkapitole poukážeme i na jistou odlišnost u jednotlivých druhů exekucí, která spadá do časového úseku ještě před zahájením exekučního řízení. Touto odlišností je výzva k dobrovolnému splnění povinnosti, se kterou se setkáváme u všech druhů exekucí, přičemž je pouze na příslušném orgánu, zda k ní svolí či nikoliv.

V případě exekuce soudní se k takovému kroku přistoupí, požádá-li o to oprávněný před nebo při podání návrhu, a pokud to předseda senátu bude považovat za účelné. Povinný má pak týden na to, aby splnil svou povinnost, přičemž pokud tak učiní, nemusí platit žádné exekuční náklady mimo nákladů za pomoc soudu, které činí 1 000 Kč. V případě daňové exekuce a exekuce správní na nepeněžitá plnění přistoupí k takovému kroku příslušný exekuční orgán pouze za předpokladu, že nehrozí nebezpečí, kterým by byl účel exekuce zmařen. Ve výzvě je stanovena náhradní lhůta ke splnění dlužníkovy povinnosti. Pokud povinný svou povinnost splní, nemusí platit žádné exekuční náklady.

Situace je ale odlišná u exekuce prováděné soudními exekutory. Tady exekutor zašle dlužníkovi výzvu, v níž vyčíslí nárok, zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného. Povinný by pak měl ve vlastním zájmu tento nárok splnit, a to konkrétně ve lhůtě 15 dní, která je k tomu stanovena. Pokud tak povinný subjekt učiní, bude úhrada hotových nákladů poloviční, tudíž 1 750 Kč a odměna exekutora se taktéž sníží. V případě exekuce na peněžitá plnění bude odměna exekutora ve výši 50% zákonem stanovené odměny, v případě exekuce na nepeněžitá plnění se odměna takto sníží na 30% zákonem stanovené odměny.

Tak či onak je pro povinného velmi výhodné splnit svou povinnost v náhradní lhůtě, jelikož se tak podstatně sníží jeho náklady oproti klasickému vymáhacímu řízení.

4.2.6 Hledisko způsobu provedení exekuce

Způsob provedení exekuce se obvykle dělí na peněžítá a nepeněžítá plnění. Vedle toho pak stojí ještě exekuce nezletilých dětí, která je samostatnou kapitolou. Společné pro všechny druhy exekucí na peněžítá plnění je, že při jejím provádění musí být zvolen vždy takový způsob, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude muset povinný uhradit, byla přiměřená výši jeho nesplacené částky. V případě exekuce na nepeněžítá plnění je způsob jejího provedení dán povahou vynucované povinnosti.

Vedle těchto společných rysů můžeme mezi jednotlivými druhy exekucí nalézt i jejich rozdílné znaky. Jedná se především o to, jaké způsoby provedení exekuce mají v kompetenci jednotlivé exekuční orgány. Z tohoto pohledu jsou na tom jednoznačně nejlépe soudy, které jako jediné mohou vedle základních způsobů exekuce¹³² provést také exekuci nezletilých dětí. Až na tuto výjimku mohou shodným výčtem oprávnění disponovat také soudní exekutoři. Nejmenší oprávnění potom mají správní orgány a správci daně. Správci daně jsou oprávněni pouze k výkonu exekucí na peněžítá plnění, které mohou uskutečnit srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, příkázáním jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv, prodejem movitých věcí a prodejem nemovitostí. Přičemž při volbě provedení exekuce správce daně zvolí nejdříve jeden z prvních pěti zde uvedených způsobů a až následně se může rozhodnout pro prodej nemovitosti. Na rozdíl od OSŘ neumožňuje DŘ správci daně realizovat daňovou exekuci prodejem podniku nebo prodejem zástavy. Co se týče exekuce správní, může správní orgán dle SŘ provést exekuci pouze na nepeněžítá plnění. Exekuce na peněžítá plnění je dle SŘ plně v kompetenci DŘ.

Závěrem této podkapitoly je třeba se zmínit i o subjektu, jenž je oprávněn k výběru způsobu provedení exekuce. V případě exekuce správní a daňové rozhodne o daném způsobu exekučního řízení vždy příslušný exekuční orgán. To stejné platí i u exekucí prováděných soudními exekutory, kdy je výběr způsobu ponechán na exekutorech. Výjimku tvoří pouze soudy, které zvolí typ provedení exekuce na základě navrženého způsobu v návrhu podaném oprávněným subjektem.

---

¹³² Exekuce se obecně dělí na peněžítá a nepeněžítá plnění. Mezi základní druhy exekucí na peněžítá plnění patří dle OSŘ srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu, prodej movitých věcí a nemovitostí, prodej podniku a zřízení zástavního soudcovského práva. Mezi jednotlivé způsoby exekuce na nepeněžítá plnění pak patří vyklizení, odebrání věci, rozdělení společné věci a provedení prací a výkonů.

Exekuci prováděnou soudními exekutory a exekuci daňovou je možné provést také více způsoby najednou. V ostatních případech je stanoveno, že exekuce může být provedena pouze jedním zákonem stanoveným způsobem.

4.2.7 Hledisko efektivity

V minulosti byly exekuce vykonávány pouze soudy, což bylo značně neefektivní, a to především z důvodu jejich zahlcení a následného zpomalení celého exekučního procesu. V současné době exekuci provádí hned několik exekučních orgánů, čímž se exekuční řízení značně urychlilo. Pakliže bychom měli zhodnotit jednotlivé druhy exekucí z hlediska jejich rychlosti při řízení, byla by bezesporu nejrychlejší exekuce daňová. Na druhé straně za nejpomalejší jsou označovány exekuce soudní. Toto je pouze obecné tvrzení, které u konkrétních případů nemusí být pravdou. Praktickým příkladem, jak může být exekuce zpomalena, spatřujeme v možnosti dlužníků využít prostředků odvolání, při jejichž projednávání se exekuční řízení o nějakou dobu protáhne. Na druhé straně z hlediska způsobů provedení exekuce jsou efektivněji vymáhány pohledávky nižších peněžitých částek než vyšších obnosů. Nicméně je třeba podotknout, že v případě, že je exekuce vedena na lidi, kteří nemají žádný majetek a jejich jediným měsíčním příjmem je životní minimum, o rychlosti a efektivitě jednotlivých druhů exekucí nemůžeme vůbec hovořit.

Závěrem k efektivitě exekučního řízení by autorka chtěla porovnat rychlost řízení u exekuce soudní a exekuce vykonávané soudními exekutory. Exekutoři jako jediný exekuční orgán, musí před zahájením exekučního řízení požádat o povolení soud. O toto povolení exekutoři žádají ve lhůtě 15 dní ode dne podání návrhu a soud má pak dalších 15 dní na to, aby vydal usnesení, kterým buď povolí vykonání exekuce soudním exekutorem, nebo ne. To znamená, že ve skutečnosti uplyne celý měsíc od podání návrhu oprávněným subjektem až k vydání exekučního příkazu, kterým se exekuce zahájí. I přesto, že se soudní exekutoři musí obracet na soudy, což celý proces značně zpomaluje, je zde výhoda ta, že soud se musí vždy k návrhu vyjádřit ve stanovené lhůtě. Přičemž v případě exekuce soudní vykonávané soudy žádná podobně stanovená doba neexistuje a tudíž se řízení značně protahuje, což je nevýhodou tohoto druhu exekuce, jelikož rychlost provedení je u exekucí věřiteli vyžadována.

4.2.8 Hledisko nákladů

Velice zajímavé je také srovnání exekucí z pohledu exekučních nákladů. Ty se totiž u jednotlivých druhů exekucí výrazně liší. Samozřejmě i zde je vymezení nákladů uvedeno v obecné rovině, neboť pokud bychom se zaměřili na konkrétní případy, tak se vzrůstající hodnotou peněz či věcí, na které by byla exekuce vedena, by vzrůstala i celková suma exekučních nákladů.

Zcela nejnákladnějším druhem exekuce je exekuce vykonávána soudními exekutory. Pokud bychom se u tohoto druhu exekuce zaměřili na exekuci na peněžitá plnění, pak minimální částka, kterou dlužník zaplatí je 6 500 Kč. V případě, že by byl exekutor plátcem DPH¹³³, pak by se konečná suma dále navýšila o 20% na konečných 7 800 Kč. Tato částka by se dala rozložit na odměnu za provedení exekuce, která činí minimálně 3 000 Kč, jinak 1% - 15% z vymáhané částky¹³⁴ a náhradu hotových výdajů ve výši 3 500 Kč, kam můžeme zařadit soudní poplatky, cestovní výdaje, poštovné, telekomunikační poplatky, opisy, fotokopie a další. Za předpokladu, že by exekutor prováděl exekuci na nepeněžitá plnění, výše odměny za provedení exekuce by se lišila, např. za exekuci vyklizením by tato odměna činila 10 000 Kč za každou vyklizenou nemovitost, nebo při exekuci odebráním věci by odměna byla ve výši 15% z její celkové hodnoty, nejméně však 2 000 Kč.

Nejméně nákladnou je na druhé straně exekuce daňová. Zde se exekuční náklady dělí na náklady na nařízení exekuce, náklady na výkon prodeje a hotové náklady. V případě, že správce daně provede exekuci, kterou bude postižena mzda nebo účet povinného, náklady, které povinný zaplatí, budou pouze náklady na nařízení exekuce, které činí 2% z vymáhané částky, nejméně však 500 Kč. Za předpokladu, že bude nařízena exekuce prodejem movitých či nemovitých věcí, přičtou se k těmto nákladům i náklady za výkon prodeje, které taktéž činí 2% z vymáhané částky, nejméně však 500 Kč a dále hotové výdaje, které jsou variabilní a souvisí např. s uskladněním věcí, či se znaleckým posudkem.

Pro celkový přehled o nákladech zde autorka uvádí i náklady exekuce soudní a správní. V případě soudní exekuce se mezi náklady řadí soudní poplatky, které jsou v minimální výši 500 Kč a dále poplatky spojené s právním zastoupením, poplatky na znalečné, apod. Vedle toho u exekuce správní se platí paušální částka ve výši 2 000 Kč a další hotové výdaje, které se při provádění exekuce dále nasčítaly.

---

¹³³ DPH – daň z přidané hodnoty

¹³⁴ Odměna za provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky činí do 3 000 000 Kč základu 15 %, z přebývajících částky až do 40 000 000 Kč základu 10 %, z přebývajících částky až do 50 000 000 Kč základu 5 %, z přebývajících částky až do 250 000 000 Kč základu 1 %. Částka nad 250 000 000 Kč se do základu nezapočítává.

Na závěr je nutné dodat, že pokud člověk nereaguje na různé upomínkové dopisy o zaplacení mnohdy jen malých částek, může se stát, že se jeho exekuční náklady nakonec vyšplhají do astronomických výšin, čímž se dostane do nepříznivé situace jak samotný dlužník, tak i celá jeho rodina.

V této kapitole byly porovnány jednotlivé druhy exekucí, jakými jsou exekuce soudní, exekuce prováděná soudními exekutory, exekuce daňová a exekuce správní. I přestože bylo srovnání provedeno z různých pohledů, nelze jednoznačně stanovit pořadí, jaká z uvedených exekucí je na tom nejlépe či nejhůře. Takovéto pořadí bylo stanoveno jen v rámci jednotlivých hledisek, na které se autorka při komparaci zaměřila.

Z pohledu autorky má nejlepší právní úpravu exekuce soudní, která umožňuje také nejvíce způsobů provedení exekuce. Nicméně, co se týče efektivity exekučního procesu, je exekuce soudní poměrně zkosnatělá a tudíž i zdlouhavá, proto z tohoto pohledu je na tom lépe exekuce daňová a exekuce prováděná soudními exekutory. Takovým výčtem srovnání bychom mohli pokračovat ještě v dalších odstavcích, nicméně je zřejmé, že ke konečnému celkovému pořadí bychom se nikdy nedostali. Proto na tomto místě můžeme jen konstatovat, že každá z exekucí má svá pro a proti a hlavní je, že za současné právní úpravy poměrně slušně fungují a lze jimi dosáhnout práva oprávněného.

5 Závěr

Pokud byla exekuce v minulosti vnímána jako ojedinělý jev, pak v současné době je tomu zcela opačně. Dnešní společnost je exekucemi doslova zahlcena, a proto je zapotřebí, aby systém, v rámci kterého je exekuce prováděna, byl co nejefektivnější a nejrychlejší. Můžeme tedy hovořit o „šťěstí“, že exekuce již nejsou vykonávány pouze soudy, jako tomu bylo v dobách dávno minulých, ale oprávnění k tomuto výkonu je svěřeno také do rukou dalších orgánů, kterými jsou soudní exekutoři a veřejná správa, čímž se celý proces značně urychlil.

Práce na téma „Komparace soudní, správní a daňové exekuce“ byla zacílena dvěma směry. Prvním cílem bylo provést komparaci jednotlivých druhů exekucí a nalézt mezi exekucí soudní, exekucí prováděnou soudními exekutory, exekucí daňovou a exekucí správní společné ale i rozdílné rysy. Z výsledků dosažených ve čtvrté kapitole lze stanovit, že společných rysů mají jednotlivé exekuce velmi málo. Vyplývá tak z jejich specifčnosti, kdy každá z exekucí je jedinečná co se týče exekučního řízení i orgánu, který ji vykonává. I přesto zde autorka uvádí jeden, a to zásadní společný znak, kterým je účel exekuce, jenž má zajistit oprávněnému na základě nuceného zásahu státu uspokojení jeho práva. Na druhé straně rozdílných znaků bylo nalezeno několik a dozajista to nejsou všechny, které existují. Tyto odlišnosti byly nalezeny na základě srovnávání exekucí z různých hledisek, jakými bylo např. hledisko právní úpravy, zahájení exekučního řízení, způsobů provádění exekučního řízení, exekučních orgánů a nákladů. Na základě dosažených poznatků nelze stanovit pořadí, která z exekucí by byla lepší a která horší, jelikož každá z nich má své klady i zápory, nicméně můžeme říci, že na základě stávající právní úpravy tyto exekuce poměrně slušně fungují a lze jimi dosáhnout práva oprávněného, což je základním cílem celého exekučního procesu.

Druhým cílem bylo provést úvahu nad stávající právní úpravou exekucí. Dle autorky není tato úprava zcela dokonalá, neboť jednotlivé právní předpisy, které upravují zvláštní druhy exekučního řízení, jsou mnohdy navzájem propletené nebo ve svých ustanoveních odkazují na další zákony či vyhlášky. Proto by bylo vhodné tuto právní úpravu v jednotlivých předpisech doplnit tak, aby byla úplná a tím i přehledná pro všechny případné čtenáře.

Kromě výše uvedených poznatků poskytla autorka čtenáři také ucelený přehled informací z oblasti exekučního práva. V práci byly nejdříve vymezeny základní pojmy, jako je exekuce a exekuční titul, popsána stávající právní úprava a objasněny jednotlivé způsoby

provedení exekuce. Následně jsme se mohli také seznámit s vybranými druhy exekučního řízení, u kterých byly vymezeny především předpoklady řízení, průběh exekučního řízení a exekuční náklady. Významem této teoretické části práce bylo vytvořit komplexní pohled do problematiky exekučního práva, jenž v odborných literaturách poněkud chybí. Na základě právní úpravy, která exekuci dělí do několika skupin, se i odborná literatura zaměřuje většinou těmito dílčími směry. Prakticky vzato, není knihy či právního předpisu, který by shrnul celkové exekuční dění na území České republiky. Na základě této diplomové práce tak čtenář může nahlédnout do probírané problematiky komplexně a obohatit tak své vědomosti z této oblasti.

Význam této diplomové práce autorka spatřuje jak v osobním přínosu, tak i v přínosu případných čtenářů, kteří se tímto mohou seznámit se stávající právní úpravou exekucí a pohlédnout také na rozdíly, jež se mezi jednotlivými druhy exekučního řízení vyskytují.

Seznam použité literatury

Monografie

- [1] GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. 603. ISBN 978-80-7201-621-1.
- [2] HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 3. vyd. Praha: Leges, 2010. 360 s. ISBN 978-80-87212-34-9.
- [3] KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 643 s. ISBN 978-80-7400-179-6.
- [4] LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (I. Průběh exekučního řízení)*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. 114 s. ISBN 978-80-87071-36-6.
- [5] LAMKA, Roman a Ilona SCHELLEOVÁ. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (II. Jednotlivé způsoby exekuce)*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. 189 s. ISBN 978-80-87071-37-3.
- [6] RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
- [7] SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-87071-91-5.
- [8] TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9.
- [9] VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 868 s. ISBN 978-80-7357-686-8.
- [10] WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní*. 5. vyd. Praha: Linde, 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3.

Právní předpisy

- [11] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- [13] Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [14] Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima.
- [18] Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratk

DŘ	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Komora	Česká advokátní komora
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
OZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
SŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
ZSP	zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. dubna 2012

.....
Bc. Veronika Skalická